

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ Τῷ ΑΓΙῷ ΠΑΣΧΑ

Ἄριθμ. Πρωτ. 312

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Ἄδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ ἐμπειρία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς πανσωστικῆς νίκης τῆς Ζωῆς ἐπί τοῦ Θανάτου, εἶναι ὁ πυρήνη τῆς πίστεως, τῆς θείας λατρείας, τοῦ ἥθους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ χριστεπωνύμου ὁρθοδόξου λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωὴ τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν, εἰς ὅλας τάς ἐκφάνσεις καὶ τάς διαστάσεις αὐτῆς, διαποτίζεται καὶ τρέφεται ἀπό τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἀνάστασιν, ἀποτελεῖ καθημερινόν Πάσχα. Τό πασχάλιον αὐτό βίωμα δέν εἶναι ἀπλῶς ἀνάμιησις τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἀλλά βίωσις καὶ τῆς ἴδικῆς μας ἀνακαινίσεως καὶ ἀκλόνητος βεβαιότης περὶ τῆς ἐσχατολογικῆς τελειώσεως τῶν πάντων.

Κατ' ἔξοχήν εἰς τὴν εὐχαριστιακήν Λειτουργίαν, ἡ δόπια συνδέεται ἀρρήτως μὲ τήν «ἀλητήν καὶ ἀγίαν ἡμέραν» τῆς Κυριακῆς, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐօρτάζει αὐτήν τὴν ὑπαρξιακήν μετοχήν εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐμπειρικήν πρόγευσιν τῶν εὐλογιῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐντυπωσιάζει ὁ ἀναστάσιμος καὶ εὐφρόσυνος χαρακτήρ τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἡ δόπια τελεῖται πάντοτε ἐν ἀτμοσφαίρᾳ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ εἰκονίζει τὴν τελικήν καινοποίησιν τῶν ὄντων, τὴν πεπληρωμένην χαράν, τὴν πληρότητα τῆς ζωῆς, τὴν μέλλουσαν ὑπέρχυσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς γνώσεως.

Πρόκειται περὶ τῆς λυτρωτικῆς θεάσεως τοῦ παρόντος ὑπό τό φῶς τῶν

Ἐσχάτων καὶ τῆς δυναμικῆς πορείας πρός τήν Βασιλείαν, περὶ τῆς ἀκαταλύτου σχέσεως καὶ συνυφάνσεως τῆς παρουσίας καὶ τοῦ ἐσχατολογικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίᾳς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, ἡ ὅποια δίδει εἰς τήν ἐκκλησιαστικήν ζωήν μοναδικόν δυναμισμόν καὶ λειτουργεῖ διά τούς πιστούς ὡς ἔνανσμα καλῆς μαρτυρίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ Ὁρθόδοξος πιστός ἔχει ἴδιαίτερον λόγον καὶ ἴσχυρόν κίνητρον διά νάντιας ἀγωνίζεται κατά τοῦ κοινωνικοῦ κακοῦ, διότι ζῇ ἐντόνως τήν ἀντίθεσιν μεταξύ τῶν Ἐσχάτων καὶ τῶν ἑκάστοτε ιστορικῶν δεδομένων. Ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου, ἡ φιλάνθρωπος διακονία, ἡ βοήθεια πρός τόν ἐμπεριόστατον ἀδελφόν, κατά τό Κυριακόν «ἐφ’ ὅσον ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοί ἐποιήσατε» (Ματθ. κε', 40), καὶ ἡ ἐμπρακτὸς ἀγάπη τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου (βλ. Λουκ. ι', 30-37), συμφώνως καὶ πρός τό Πατερικόν «Ἐκείνον μάλιστα ἥγου εἶναι πλησίον, τόν δεόμενον, καὶ αὐτεπάγγελτος ἐπί τήν βοήθειαν βάδιζε» (Ισίδωρος ὁ Πηλουσιώτης), ἀποτελοῦν προέκτασιν καὶ ἐκφρασιν τοῦ εὐχαριστιακοῦ ἥθους τῆς Ἐκκλησίας, ἀποκάλλυψιν ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ βιωματική πεμπτουσία τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἐν τε τῷ παρόντι καὶ ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Ἐσχάτων.

Ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ κατανοεῖται καὶ τό γεγονός ὅτι ἡ λειτουργική ζωὴ εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν δονεῖται ἀπό τήν βίωσιν τῆς «κοινῆς σωτηρίας», τῆς δωρεᾶς τῆς «κοινῆς ἐλευθερίας» καὶ τῆς «κοινῆς βασιλείας», καὶ ἀπό τήν προσδοκίαν τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως». Κυριαρχοῦν τό «ἡμεῖς», ἡ κοινότης τῆς ζωῆς, ἡ συμ-μετοχή καὶ τό σύν-εἶναι, ἡ ἄγιαστική ταύτισις τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας μέ τήν θυσιαστικήν καὶ δοξολογικήν ἀγάπην. Αὕτο εἶναι καὶ τό συγκλονιστικόν μήνυμα τῆς ὁλολάμπρου εἰκόνος τῆς Ἀναστάσεως, τῆς Καθόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς τόν Ἀδην. Ὁ Κύριος τῆς δόξης, κατελθών ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς καὶ συντρίψας τάς πύλας τοῦ Ἀδου, ἀναδύεται νικηφόρος καὶ ὀλόφωτος ἐκ τοῦ τάφου, ὅχι μόνος καὶ φέρων τό λάβαρον τῆς νίκης, ἀλλὰ διμοῦ μετά τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας, συνανιστῶν, συγκρατῶν καὶ κρατύνων αὐτούς καὶ, ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν, ἅπαν τό ἀνθρώπινον γένος καὶ ὀλόκληρον τήν κτίσιν.

Τό εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως, τῆς «κοινῆς τῶν ὅλων πανηγύρεως», τῆς καταργησάσης τό κράτος τοῦ θανάτου πανσθενοῦς Ἀγάπης, ἡχεῖ σήμερον εἰς ἔνα κόσμον σοβιούσης κοινωνικῆς ἀδικίας, φαλκιδεύσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, εἰς μίαν οἰκουμένην - Γολγοθᾶν προσφύγων καὶ μυριάδων ἀθώων παιδίων. Ἀναγγέλλει ἐκ βαθέων ὅτι, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἔχει ἀπόλυτον ἀξίαν. Διακηρύττει ὅτι τά παθήματα καὶ τά δεινά, δι σταυρός καὶ ὁ Γολγοθᾶς, δέν ἔχουν τόν τελευταῖον λόγον. Δέν εἶναι δυνατόν νά θριαμβεύσουν οἱ σταυρωταί ἐπί τῶν τραγικῶν θυμάτων των. Εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὁ Σταυρός εὑρίσκεται εἰς τό κέντρον τῆς εὐσεβείας, δέν εἶναι

δόμως ή ἐσχάτη πραγματικότης, αὐτός πού δορίζει καί τό τελικόν σημεῖον προσανατολισμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Τό οὐσιῶδες νόημα τοῦ Σταυροῦ εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ ὁδόν πρός τὴν Ἀνάστασιν, πρός τό πλήρωμα τῆς πίστεως ἡμῶν. Ἐπί τῆς βάσεως αὐτῆς, οἱ Ὁρθόδοξοι ἀναφωνοῦμεν: «'Ιδού γάρ ἦλθε διά τοῦ Σταυροῦ χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ». Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἡ Ἀκολουθία τῶν Παθῶν δέν εἶναι καταθλιπτική, ἀλλά σταυρο-αναστάσιμος, ἀφοῦ τό Πάθος προσεγγίζεται καί βιοῦται διά μέσου τῆς Ἀναστάσεως, ἡ δόπια εἶναι «λύτρον λύπης». Διά τό Ὁρθόδοξον αἰσθητήριον, ἡ ἀμετάθετος σύνδεσις Σταυροῦ καὶ Ἀναστάσεως εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ κάθε μιροφῆς ἐσωτερικήν φυγήν εἰς μυστικισμούς ἢ εἰς ἔνα αὐτάρεσκον εὔσεβισμόν, οἱ δόπιοι συνήθως εἶναι ἀδιάφοροι διά τά παθήματα καί τάς περιπετείας τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἰστορίᾳ.

Τό κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως εὑρίσκεται, εἰς τὴν ἐποχήν μας, ἐπίσης ἀντιμέτωπον τόσον μὲ τήν ὀλαζονικήν αὐτοαποθέωσιν τοῦ συγχρόνου ἐκκοσμικευμένου, λογοκρατουμένου, πεπεισμένου διά τήν παντοδυναμίαν τῆς ἐπιστήμης, ἐαυτοκεντρικοῦ καὶ προσκεκολλημένου εἰς τά γεώδη καὶ πρόσκαιρα ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου χωρίς πόθον τῆς αἰωνιότητος, δσον καὶ μὲ τήν ἀπώθησιν συνόλου τῆς Ἐνσάρκου Θείας Οίκονομίας καὶ τοῦ «σκανδάλου» τοῦ Σταυροῦ, ἐν ὀνόματι τῆς ἀπολύτου ὑπερβατικότητος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγεφυρώτου χάσματος οὐρανοῦ καὶ γῆς.

Ἐπί πᾶσι τούτοις, ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι πιστοί, τιμιώτατοι ἀδελφοί καὶ πεφιλημένα τέκνα ἐν Κυρίῳ, ἔμπλεοι τῆς πείρας τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, λαβόντες φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, ἐν παντί εὐχαριστοῦντες, τά ἄνω φρονοῦντες, ἔχοντες δέ ἐντεῦθεν ἥδη τόν ἀρραβώνα καὶ τά ἐνέχυρα τῆς ἐσχατολογικῆς πληρώσεως τῆς Θείας Οίκονομίας, ἀναβοῶμεν, ἐν ἐκκλησίᾳ, τό «Χριστός Ἄνέστη!», δεόμενοι ὅπως ὁ παθών, ταφείς καὶ ἀναστάς Κύριος καταγάγῃ τάς διανοίας, τάς καρδίας καὶ πᾶσαν τίν ζωήν ἡμῶν, κατευθύνῃ δέ τά διαβήματα ἡμῶν πρός πᾶν ἔργον ἀγαθόν καὶ ἐνισχύῃ τόν λαόν Αὐτοῦ πρός μαρτυρίαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Ἀγάπης «ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. α΄, 8), εἰς δόξαν τοῦ «ὅπερ πᾶν ὄνομα» ὄνόματος Αὐτοῦ.

*Φανάριον, "Ἄγιον Πάσχα β' in'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρός Χριστόν Ἀναστάντα
εὔχετης πάντων ὑμῶν.*

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Άριθμ. Πρωτ.: 255

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2018

ΠΑΣΧΑΛΙΟΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΙΜΟΣ

Πρός τόν ίερό Κλῆρο καί τόν εύσεβη Λαό
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

‘Η ἀναστάσιμη ἀνοιξιάτικη χαρά τοῦ Πάσχα τῶν Ὁρθοδόξων πλημμυρίζει τίς ψυχές μας καί ἀνανεώνει καί πάλι τίς ἐλπίδες μας γιά τή ζωή καί τήν αἰώνιότητα. Ή πορεία τῆς περισυλλογῆς καί τῆς μετανοίας κατά τήν διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πού κορυφώθηκε μέ τά μοναδικά βιώματα τῆς πένθιμης Μεγάλης Ἐβδομάδος, παρεχώρησε τήν θέση τῆς στόν δόλόλαμπρο Ἡλιο τῆς Ἀναστάσεως, πού κατηγύγασε τήν οίκουμένη μέ τό ἀνέσπερο φῶς τοῦ κενοῦ Παναγίου Τάφου. Ο Ἰησοῦς Χριστός ἀνέστη ἀπό τῶν νεκρῶν, ἐσείστηκε ὁ Ἄδης, ἀνοιξαν οἱ πύλες τοῦ Παραδείσου καί ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς πίστεως στήν Ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρος ἅπλωσε ἀτράνταχτα στηρίγματα σέ δλες τίς γωνιές τῆς οίκουμένης καί στίς καρδιές τῶν λυτρωμένων πιστῶν τῆς αἵματοπότιστης ἄγιας Του Ἐκκλησίας.

Τό περιεχόμενο τῆς Ἑορτῆς τῶν ἑορτῶν καί τῆς πανήγυρος τῶν πανηγύρεων θεμελιώνεται στά ἀγγέλματα τοῦ οὐρανοῦ γιά τό θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως. Χαίρεται ἡ τρισήλιος Θεότης, καί οἱ χαριτόβρυτοι κρουνοί τῶν θείων δωρεῶν της ποτίζουν τούς ἀγρούς τῶν ἀποστολικῶν συνειδήσεων τῶν Μυροφόρων γυναικῶν γιά τίς ἀπαρχές τῆς σρατευομένης Ἐκκλησίας, μέ πρώτη τήν Κυρία Θεοτόκο, γιά νά διδεύσουν ὅλοι αὐτοί στό δρόμο τοῦ χρέους, τῆς προσφορᾶς καί τῆς θυσίας. Ο Τίμιος Σταυρός, ἐγχάρακτος στά μετώπα τῶν ἡλεημένων καί τιμημένων συνεργῶν τοῦ Σταυροθέντος Χριστοῦ, φωτίζει τόν νοῦν καί ἐμπνέει τίς ψυχές γιά τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου στόν κόσμο καί στήν πρώτη σελίδα τῆς ιστορίας καί τοῦ ἀνθρωπίνου πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

‘Ο ἐπίκαιος λόγος τοῦ ἄγιου Ἀποστόλου Πέτρου εἶναι ἀληθινή οὐράνια διδασκαλία. «Ἐύλογητός ὁ Θεός καί πατήρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατά τό πολύ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι’ ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν». Τά τέκνα τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας ἔχομε ἀναγεννηθῆ μέ τήν βεβαία καί ζωντανή ἐλπίδα στήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἀπό τῶν νεκρῶν. Ο

Άπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος σέ δόλα τά κηρύγματα καί τίς ἵεραποστολές του «τόν Ἰησοῦν καὶ τήν Ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο» εἰς πάντας. Αὐτό τό κήρυγμα διαρκεῖ μέχρι καί σήμερα καὶ πληροῦ ὡς λόγος καὶ ὡς γεγονός τήν ζωή καὶ τό φρόντιμα ὅλων τῶν εἰς Χριστόν πιστευόντων.

Ο θεμελιώδης χρακτήρας τῆς Ἀναστάσεως γιά τήν χριστιανική ζωή ἀποδεικνύεται ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ ἀλήθεια τῆς Ἀναστάσεως ἐπολεμήθη σκληρότατα ἀπό τούς ἀπίστους καὶ ἀπό τούς ἔχθρούς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀκόμη καὶ στίς ἡμέρες μας ἄγνωστοι καὶ ἀδόκιμοι συγγραφίσκοι προσεπάθησαν νά πλήξουν τήν πίστιν τῶν Χριστιανῶν στήν Ἀνάσταση. Μάταιος κόπος ὅμως. Οἱ ἀνά τούς αἰῶνες πολέμιοι καὶ ὑβρισταί χάθηκαν στήν λησμονιά, καὶ τά βλάσφημα λόγια τους μπήκαν στήν περιφρόνηση τοῦ περιθωρίου. Σέ κάθε πασχαλινό θρίαμβο, ἀλλά καὶ σέ κάθε ἀναστάσιμη Κυριακή, ἐπί εἴκοσι ἔνα αἰῶνες οἱ Χριστιανοί ὅμοιογοιν καὶ κηρύσσουν «Ἰησοῦν Χριστόν ἐγγερμένον ἐκ νεκρῶν», «ἴνα ὥσπερ ἡγέρθη Χριστός ἐκ νεκρῶν διά τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν». Ή Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ πληροῦ τίς καρδιές καὶ ὅλη τήν οἰκουμένην.

Ἄδελφοί μου,

Ἄσ μή λησμονοῦμε, ὅτι ὁ Χριστός ἔφθασε στήν Ἀνάσταση, ἀφοῦ πέρασε ἀπό τό φρικτό μαρτύριο τῆς σταυρικῆς Του θυσίας. Ή συμβουλή Του στόν καθένα ἀπό μᾶς εἶναι· νά σηκώνουμε τόν σταυρό τῶν δοκιμασιῶν τῆς ζωῆς καὶ νά πορευθοῦμε τόν δρόμο πού ὀδηγεῖ στήν Ἀνάσταση. Τό πέλαγος τῆς ζωῆς εἶναι πολλές φορές τρικυμιῶδες. Ἀλλά πάντοτε ὑπάρχει κάπου στή στεροία ὁ Φάρος τοῦ λιμανιοῦ τῆς σωτηρίας. Εἶναι τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ό θάνατος, ἡ ἀσθένεια, ἡ φτώχεια, ἡ ἀποτυχία, ἡ ἀγωνία γιά τή ζωή, εἶναι σταυροί ἐπώδυνοι. Ἀλλά πρέπει νά σταθοῦμε ὅρθιοι καὶ δυνατοί. Ἀγωνιζόμενοι καὶ πιστεύοντες στόν τελικό θρίαμβο, θά ἀναμένωμεν «τόν Υἱόν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἡγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τόν ρυμένον ἡμᾶς ἀπό τῆς ὁργῆς τῆς ἐπερχομένης».

Κρατοῦντες, λοιπόν, οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, κατά τήν ὥρα τῆς Ἀναστάσεως, ἀναμμένες τίς λαμπάδες, ὡς συμβολισμό τοῦ φωτός τῆς λυτρώσεως πού καίει μέσα στίς καρδιές μας, ἃς εὐχαριστήσωμεν τόν Τοιαδικό Θεό μας, διότι διά τῆς Ἐκκλησίας Του μᾶς ἐχάρισε τήν λαμπροφόρο τούτη ἡμέρα, ὡς κέντρο τῆς λατρείας μας πρός Αὐτόν, ὡς πηγή ἀνανεώσεως τῶν ἐλπίδων μας, ὡς ἀμετακίνητο ὅροσημο τοῦ θριάμβου τοῦ φωτός κατά τοῦ σκότους, τῆς ἀληθείας κατά τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ζωῆς κατά τοῦ θανάτου.

Χριστός ἀνέστη, ἀδελφοί μου.

Χαίρετε καὶ καταρτίζεσθε ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι.

Εὐχέτης
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

«Η ΝΙΚΗ Η ΝΙΚΗΣΑΣΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ»

Τοῦ Σεβ. Μητρ. πρ. Αύλωνος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ Κυριακή τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἡ Ἐκκλησία γιορτάζει «τόν θρίαμβον τῆς Ὁρθοδοξίας» της. Μνημονεύει τούς ἀγῶνες τῶν συνόδων της καὶ μᾶς χειραγωγεῖ στὰ βιώματα τῶν ἀγίων πατέρων μας. Στά βιώματα ἐκεῖνα πού, δταν διατυπώθηκαν σέ δόγματα καὶ κανόνες, «τήν ἐκκλησίαν ἐστήριξαν».

‘Η Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι ἡ «νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον» (Α΄ Ἰωάν. 5,4). Εἶναι ἡ ζωή τοῦ Λόγου, ὁ Ὄποιος, ἐπειδὴ «σάρξ ἐγένετο», «ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ» (Ἰωάν. 1,14). ‘Η «θέα» τοῦ Θεοῦ «ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τῆς Ὁρθοδοξίας» (Π. Εὐδοκίμωφ), γιατί μόνο αὐτή «ψηλαφεῖ» τὸν Ἰησοῦ... Μόνο αὐτή «κατέχει» τὸν Ἰησοῦ!... Μόνο αὐτή «διδάσκει» τῇ ζωῇ τοῦ Ἰησοῦ στά ὅρια τοῦ Εὐαγγελίου. Μόνο αὐτή «κοινωνεῖ» τὸν Ἰησοῦ μέσα ἀπό τὴν Εὐχαριστία!

‘Η Ὁρθοδοξία μας! ‘Η αἰώνια ἀλήθεια γιά τὸν Θεό καὶ τὸν ἄνθρωπο μέσα στό χρόνο. Εἶναι θεανθρώπινη. ‘Η λατρεία της ἀγιασμός μας. Σώζει μὲ τῇ διδαχῇ καὶ διδάσκει μὲ τὴν ἐλευθερία της. «‘Οστις θέλει ὁπίσω μου ἀκολουθεῖν...» (Μάρκ. 8,34). Τό μεγαλεῖ της, ἡ δόξα της, ἡ ἀλήθειά της. «Περιπατεῖν ἐν ἀληθείᾳ» (Β΄ Ἰωάν. 4) εἶναι ὁ τρόπος τῆς διαμέσου τῶν αἰώνων φανερώσεως της.

‘Η Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι «ἡ ἐλευθερία τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ»

οὐ» (Ρωμ. 8,21). Στίς ὄντολογικές διαστάσεις μᾶς «καινῆς βιοτῆς» κατανοεῖται τό πολίτευμά της. Γι’ αὐτό καὶ «μένουσα ἐν ἑαυτῇ τά πάντα καινίζει». Συγκεφαλαιώνει παρελθόντα, παρόντα καὶ μέλλοντα. Φωτίζει καὶ ἀξιολογεῖ τό παρελθόν, διαγράφοντας μέ τό ἄγιο Βάπτισμα καὶ τή μετάνοια - ἔξομολόγηση τήν ἀμαρτία, τήν πτώση καὶ τόν θάνατο. Εἶναι τό παρόν, καθότι «ὅ Χριστός χθές καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τούς αἰῶνας» (Ἐφρ. 13,8). Προχωρεῖ πρός τό μέλλον μέ τήν προσδοκία «... καὶ ζωήν τοῦ μέλλοντος...».

‘Η Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι ἡ «Μία, Καθολική καὶ Ἀποστολική» Ἐκκλησία μας. Εἶναι, ὅπως γράφει καὶ ὁ Γιωργος Σεφέρης, μιά «ἀπέραντη ἀλληλεγγύη πεθαμένων καὶ ζωντανῶν. Αὐτή μᾶς ὁδηγεῖ στή «γνώση» τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι «ὅ εἰς, τά πάντα καὶ οὐδείς».

‘Η Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι, κατά συνέπεια, «ἡ εὐρυχωρία τῆς πίστεως». ‘Εκφρασή της καὶ «Πιστεύω» της εἶναι ἡ οἰκουμενικότητα τῆς ἀλήθειας της, ὅπως καταχωρήθηκε στίς συνδους καὶ πού ὁριοθετεῖ τήν ἀλήθεια τῆς «ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ» ἀποκάλυψή της στόν κόσμο. Εἶναι Εὐαγγέλιο, ἀλλά καὶ δόγμα. Αὐτά τά δύο ἀποτελοῦν καὶ ἐκφράζουν τό πλήρωμα τῆς νέας ζωῆς πού φέρνει στόν κόσμο. Εἶναι «ἡ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι διατύπω-

ση τῆς τριαδικῆς ἐμπειρίας, μέσα στήν όποια βαπτίζεται ὀλόσωμος ὁ ἄνθρωπος διά τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι ὁ «χῶρος» τῆς Χάριτος. Τό «δοχεῖον» τῆς Χάριτος. Ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, πού «τά ἀσθενῆ θεραπεύει καὶ τά ἐλλείποντα συμπληρώνει (καὶ ὀλοκληρώνει)». Γι' αὐτό καὶ ἡ ἀπάντηση τοῦ Κυρίου στήν προσευχή τοῦ Παύλου τονίζει τούτη τή διάσταση τῆς Ὁρθοδοξίας μας στά λόγια: «Ἄρκεῖ σοι ἡ χάρις μου» (Β' Κορ. 12,9). Εἶναι, δηλαδή, ἡ Ὁρθοδοξία μας «ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος μετά πάντων ἡμῶν».

Ἡ Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι καὶ «χῶρος» ἀσκησῆς καὶ μαθητείας. Βιωματικά προσεγγίζεται μόνο μέ τήν ταπείνωση. «Ταπεινοῖς δίδωσιν χάριν» (Ιάκ. 4,6). Ὁ ἐγωΐσμός ὀδηγεῖ στήν αἴρεση, στόν τεμαχισμό τῆς σώζουσας ἀλήθειας σέ «μερικές» γνῶμες γύρω ἀπό τό κάθε φορά ἀντικείμενο τῆς πίστεως. Χῶρος, λοιπόν, μαθητείας «παρά τούς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀσκησῆς μέσα στήν Ἐκκλησία γιά τήν ἀπόκτηση τῆς «κατ' ἀλήθειαν» ζωῆς.

Ἡ Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι ἡ Ἀλήθεια. Καὶ «ἡ ἀλήθεια δέν ἔξαντλεῖται στή διατύπωσή της, ἡ διατύπωση εἶναι ἀπλῶς ὅριο-σύνορο τῆς ἀλήθειας.

Ἐσχατή ἀλήθεια εἶναι ἡ ζωή πού δέν ἀναιρεῖται μέ τό θάνατο». Εἶναι, ὅμως, καὶ ἡ Ἀνάσταση. Ἡ ἀνάσταση τοῦ ἄνθρωπου διά τοῦ Θεανθρώπου. Γι' αὐτό καὶ «πύλαι ἃδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς» (Ματθ. 16,18). Τῆς Ὁρθοδοξίας, δηλαδή, πού ἀγκαλιάζει μέ τή «ματιά» της τόν οὐρανό καὶ τή γῆ. Τή ζωή καὶ τό θάνατο. Τήν ἀμαρτία καὶ τή λύτρωση. Καὶ ὅλα αὐτά τά πάνει «καινά». Τούς δίνει ζωή. Αὐτή τή ζωή πού βγῆκε ἀπό τόν τάφο τοῦ Ἀναστάντος. Εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία μας ἡ «καινή ἐν Χριστῷ κτίσις» (Β' Κορ. 5,17).

Ἡ Ὁρθοδοξία μας! Εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πού «φωτίζει καὶ ἀγιάζει κάθε ἄνθρωπο». Καὶ σ' αὐτό τό φωτισμό καὶ σ' αὐτή τή Χάρη δέν ὑπάρχει μέτρο. Μέσα στήν Ἐκκλησία ζοῦμε τήν Ὁρθοδοξία καὶ μέσα σ' αὐτή κερδίζουμε τή σωτηρία.

Στήν Ἐκκλησία βρίσκουμε «τήν πίστη τῶν Ἀποστόλων, τήν πίστη τῶν Πατέρων, τήν πίστη τῶν Ὁρθοδόξων». Καὶ ἡ πίστη μας αὐτή ἡ ὁρθόδοξη, ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη, σύμφωνα μέ τό Συνοδικό τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐστήριξε! Ἄς χαιρόμαστε στήν Ὁρθοδοξία μας καὶ παντοιοτρόπως νά τήν ὑπερασπιζόμαστε ἀπό τούς ὀποιουσδήποτε ἔχθρούς της στό σήμερα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ*

Τοῦ Παναγ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΘΙΜΟΥ

Ὁ Χριστός πλ. α'.
 Χριστός ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
 θανάτῳ θάνατον πατήσας
 καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
 ζωὴν χαρισάμενος.

‘Ο Χριστός ἀνεστήθη ἀπό τούς νεκρούς, ἀφοῦ ἐνίκησε καὶ κατήργησε τό θάνατο μέ τό δικό του θάνατο ἐπάνω στό Σταυρό κι ἔτσι ἐχάρισε σ' αὐτούς πού ἦσαν θαμμένοι στά μνήματα τήν αἰώνιο ζωή.

Χαρά ἀνέκφραστη καὶ θρίαμβος πρωτοφανής ἐπικρατεῖ σήμερα στίς τάξεις τῶν στρατευομένων καὶ θριαμβευόντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς χαριμόσυνα οἱ καμπάνες τῶν Ἱερῶν ναῶν καὶ ὁ ἥχος τους φθάνει στούς μακρυνούς δρίζοντες σάν συμβολικός ἀντίλαλος τῆς μουσικῆς συνθέσεως, πού ἐκτελοῦν σέ ρυθμό πανηγυρικό οἱ ψυχές τῶν χριστιανῶν. Μυριόστομος ἐπαναλαμβάνεται ὁ ἐπικοινωνικός ὑμνος τῆς Ἐκκλησίας, πού ἐκφράζει καὶ νίκη καὶ σωτηρία. Καί μαζύ μὲ τίς Ἱερές ψαλμωδίες ὑψοῦνται μὲ φλόγα σταθερή οἱ πασχαλινές λαμπάδες τῶν χριστιανῶν, σάν ἄλλος συμβολισμός τοῦ φωτός πού καίει στίς καρδιές τους μετά τήν ἀνατολή του Αἰωνίου Φωτός ἀπό τὸν κενό τάφο.

Ρήματα, οὐρανόπεμπτου ἀγγέλου ἀκοῦνε αἱ Μυροφόροι καὶ ἀποροῦν. «Ὕγερθη, οὐκ ἔστιν ὅδε· ἵδε ὁ τόπος ὃπου ἔθηκαν αὐτόν» (Μάρκ. ιστ', 6). Αὐτῶν τῶν λόγων εἶναι ποιητική διατύπωσι καὶ μελωδική ἐκφρασι ὁ ὑμνος τῆς Ἐκκλησίας «Χριστός ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...». Χριστός ἀνέστη, λοιπόν. Ἡ μεγαλύτερη, ἡ Ἱερότερη, ἡ λαμπρότερη καὶ ἡ ἐνδοξότερη ψαλμική ἐκφρασι τοῦ θριαμβοῦ τῆς πίστεώς μας. Ἀνέστη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ Ἐσταυρωμένος Λυτρωτής καὶ Διδάσκαλος. Τά φρικτά πάθη καὶ ἡ τριήμερη ταφή του παραμερισθηκαν πρός στιγμή καὶ ἡ ἐνδοξή Ἀνάστασί του καθίσταται τό κέντρον δλοκλήρου τοῦ κόσμου. Τό βαρύ σύννεφο πού εἶχε σκεπάσει τήν καρδιά τῶν μαθητῶν διαλύεται, καὶ προβάλλει ἐλπιδοφόρος καὶ δυνατή ἡ Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, γιά νά θερμάνη τίς καρδιές τους, νά ἀναζωογονήσῃ τήν πίστι τους καὶ νά τους δώσῃ νέα ζωή.

* Αναστάσιμα – 50 ὕμνοι, Κείμενο - Μετάφραση - Σχόλια οἰκοδομῆς Μητροπολίτου Αλεξανδρουπόλεως (νῦν Θεσσαλονίκης) Ανθίμου.

Ίδού ὅτι ἡ νέα αὐτή ζωή μεταδίδεται σ' ὅλους τούς Χριστιανούς. Ἡ Ἀνάστασι εἶναι ἡ ἀπαρχή τῆς νέας ζωῆς. «Ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν». (Α΄ Ιωάν. ε΄, 11). Δέν μας ἐχάρισε μόνον τὴν πρόσκαιρην ζωὴν τῆς γῆς ὁ Θεός. Μᾶς ἐχάρισε τὰ μέσα γιά νά ζήσωμε αἰώνια εύτυχεῖς καί μακάριοι. Ἡ μακαρία καί ἀτελεύτητη ζωὴ ὑπάρχει στὸν Υἱό τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Οἱ ἑνωμένοι μὲ τὸν Κύριο χριστιανοί, αὐτοί ἔξαγιάζονται μέ τῇ Χάρι τῆς Ἐκκλησίας, αὐτοί ζοῦν τὴν Ἀνάστασι, καὶ ἔχουν γνωρίσει τὸ νόημα τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Μᾶς τὸ εἶπεν ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος: «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Ιωάν. ια΄, 25). Ἡ Ἀνάστασι εἶναι ἡ ἀφετηρία καί τὸ τέρμα, ἡ ἀρχή καί ὁ σκοπός, ἡ οὐσία καί τὸ περιεχόμενο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Σαλπίζουν χαρούμοσυνα οἱ ἀγγελικές σάλπιγγες τοῦ οὐρανοῦ καί μεταδίδουν τὸ μήνυμα γιά ν' ἀνοίξουν οἱ πύλες τοῦ Παραδείσου. Ἐγκαίνια νέα καί οὐράνιοι πανηγυρισμοί. Δονοῦνται τά δώματα στά οὐράνια ἀνάκτορα. Ἐναλλασσόμενες οἱ στρατιές τῶν ἀγγέλων ὑπηρετοῦν τὸν Νικητή Παντοκράτορα καί κατά τίς ἐντολές του στολίζουν τά βασίλεια τῆς Ἐκκλησίας πάνω στό θοίαμβό της. Θεάματα καί ἀκροάματα καί σκιρτήματα γεύονται οἱ πρῶτοι εύτυχεῖς κληρονόμοι, πού οἱ γῆινοι ἄνθρωποι δέν μποροῦν νά φαντασθοῦν. Ἐκεῖ κατατυγάζει τά πάντα τὸ Πνεῦμα τὸ Ἀγιο. Παντοῦ φῶς καί χαρά, ζωή καί θρίαμβος, εύτυχία καί πνευματική εύφροσύνη.

Τέτοια ἡ χαρά τοῦ Οὐρανοῦ. Καί κάτω ἐκεῖ στά τάρταρα, τσακισμένος καί ντροπιασμένος ὁ Ἄδης βοᾶ καί στενάζει. Ἐχασε τό προνόμιο τῆς κυριαρχίας του στίς ψυχές. «Ο Ἄδης ἐπικράνθη», κηρύσσει σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Ἐπικράνθη, γιατί «κατηργήθη καὶ ἐνεπαίχθη καὶ ἐνεκρώθη καὶ ἐδεσμεύθη». Δέν εἶχε τὴν δύναμιν νά κρατήσῃ τὸν Νικητή τοῦ θανάτου. Συνετρίβησαν τά δεσμά του, ἔπεισε κάτω ἐκεῖνος, καί ὁ Χριστός ἀνῆλθε ἀναληφθείς ἔπειτα, στούς κόλπους τοῦ Οὐρανίου Πατρός, ὅπου ὑπῆρχε πρό χρόνων αἰώνιων.

Ο θεμέλιος λίθος τῆς πίστεώς μας, τό κέντρο τῆς χριστιανικῆς λατρείας εἶναι ἡ Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Ο ἀναστάσιμος ὑμνος εἶναι τό τραγούδι τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, ἡ ἀρχή καί τό τέλος τοῦ κηρύγματός τους, ἡ αἵτια τοῦ διωγμοῦ καί τοῦ μαρτυρίου τους. Ο Χριστός, ὁ ἀναστημένος Χριστός, εἶναι ἡ μεγάλη καί λυτρωτική πραγματικότης. Παρουσιάζοταν σαράντα ἡμέρες στούς μαθητάς Του καί μέχρι σήμερον «παρέστησεν ἐαυτὸν ζῶντα... ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις» (Πράξ. α΄, 13). Ο θρίαμβος τῆς Ἐκκλησίας μέσα στούς τόσους αἰώνας ἔξηγεῖται μέ τὸν κενό τάφο καί τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ.

Συλλογισμούς θεόπνευστους παρέδωσε στήν Ἐκκλησία ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος γιά τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Ἀπαριθμεῖ τίς ἐμφανίσεις του, ἐρωτᾷ καί ἀπαντᾷ, γιά νά καταλήξῃ στή σκέψι «εἰ δέ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, κενόν ἀρα τό κήρυγμα ἡμῶν, κενή δέ καί ἡ πίστις ὑμῶν». Ἄλλ' ἀμέσως βεβαιώνει μέ

ἀπόλυτη πίστι· «Νυνί δέ Χριστός ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α΄ Κορ. ιε΄, 15,20). Καί δέν εἶναι ἡ πίστι αὐτή, ἡ ὁμοιογία ἐνός μεγάλου σοφοῦ μαθητοῦ. Εἶναι ἡ προσωπική του ἐμπειρία ἀπό τό ἔξαισιο ὅραμα τῆς Δαμασκοῦ, πού τόν μετέφερε ἀπό τόν δρόμο τῆς ἀρνήσεως στόν δρόμο τῆς παγκοσμίου ἱεραποστολῆς.

Ἄποδείξεις γιά τήν λαμπροφόρο Ἀνάστασι ἔχομε πολλές. Ἄλλα δέν στηριζόμαστε στίς ἀποδείξεις μόνον. Βεβαιωνόμαστε ἀπό τήν πίστι. Διεκδικοῦμε τήν μακαριότητα πού ὑπερχέθη ὁ Κύριος, ὅταν εἶπε στό Θωμᾶ «μακάριοι οἱ μή ἴδοντες καὶ πιστεύσαντες». Καί αἰσθανόμαστε βαθύτατα σάν τήν πιό τρανή ἀπόδειξι, τήν προσωπική μας ἀνάστασι, τήν ἀνακαίνισι τῆς ψυχῆς καὶ τήν προσδοκία τῆς σωτηρίας. Ἡ Ἅγια Γραφή καὶ ἡ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας ἀνανεώνουν τήν παρουσίαν τοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία εἶναι τό ἀδιάκοπο θαῦμα πού ἐπιτελεῖται καθημερινῶς μέσα στήν Ἐκκλησία τῶν πιστῶν.

Νίκη τῆς δικαιοσύνης κατά τῆς ἀδικίας, τῆς ἀληθείας κατά τοῦ ψεύδους, θεωροῦμε τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ τελεία δικαιοσύνη καὶ ἡ πλήρης ἀλήθεια ἦλθε στόν κόσμο, στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ. Ὁ κόσμος τῆς ἀμαρτίας δέν μπόρεσε νά τόν δεχθῇ καὶ τόν παρέδωσε στό σταυρικό θάνατο. Ἐσταυρώθη ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια. ὾ταν ἀνοίγη ὁ Τάφος καὶ ὁ ἀναστημένος Κύριος γίνεται ὁ Νικητής, τότε θριαμβεύει ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια.

Ἐπειδή πιστεύομε στήν Ἀνάστασι ἔχομε τήν βεβαιότητα, ὅτι ὁ καθημερινός ἀγών τῆς ζωῆς τῶν χριστιανῶν δέν εἶναι χίμαιρα καὶ οὐτοπία. Ἡ ἀλήθεια, ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ λύτρωσι εἶναι τό τρίπτυχο τοῦ περιεχομένου τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Ἡ ἀλήθεια, τελεία καὶ ὥλοκληρωμένη, εἶναι ὁ Χριστός. Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι τό μήνυμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου του. Ἡ δέ λύτρωσι εἶναι ἡ εὐεργετική πραγματικότης τῆς αἰωνιότητος, ἡ ὁποία ἀπέρρευσε ἀπό τήν θυσία τοῦ Κυρίου καὶ τήν ἔνδοξη Ἀνάστασί του.

Σημεῖον ἀπαισιόδοξο γιά τήν πορεία τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος εἶναι ἡ ἀπουσία τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως ἀπό τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Μία τέτοια ἀνθρωπότης παρουσιάζει τήν εἰκόνα, περὶ τῆς ὁποίας ὅμιλεῖ ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης στήν Ἀποκάλυψι· «οἴδά σου τά ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις, ὅτι ζῆς καὶ νεκρός εἶ» (Ἀποκ. γ΄, 1). Οἱ κακίες, οἱ ἐριθείες, οἱ φθόνοι, τά ψεύδη, τά μίση, οἱ πόλεμοι φονεύουν τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Περισσότερον ἀπό ἄλλοτε οἱ χριστιανοί καλοῦνται νά συνεργήσουν στό νά περιλάμψη στόν κόσμο τό ἄπλετο καὶ ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Τιμή καὶ δόξα, καύχησι καὶ ἐλπίδα εἶναι γιά τόν ἀγωνιζόμενο πιστό ὁ Ἀναστάς Κύριος. Ἐδῶ ἐλπίζει νά ἀπαλύνῃ τήν τραχύτητα καὶ τήν δοκιμασία τῆς ζωῆς. Ἐδῶ προσβλέπει γιά νά ἐνισχυθῇ. Ὁ Ἀπ. Παῦλος ἐζήτει «τοῦ γνῶναι αὐτόν καὶ τήν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τήν κοινωνίαν τῶν παθημά-

*ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ*

Λόγος εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα

Σήμερον ἔορτάζομε τίν λαμπρά νίκη μας. Σήμερον ὁ Κύριος ἡμῶν ἔστιος τό τρόπαιο κατά τοῦ θανάτου, κατέλυσε τίν τυραννία τοῦ διαβόλου καί μᾶς ἐχάρισε τίν ὄδό τῆς σωτηρίας διά τῆς ἀναστάσεως.

“Ολοι καίρομεν, σκιρτῶμεν, ἀγαλλόμεθα. Ἄν καί ὁ Κύριος μας Χριστός ἐνίκησε καί ἔστιος τό τρόπαιο, ἐν τούτοις κοινή εἶναι ἡ εὐφροσύνη καί ἡ χαρά μας. Ὁλα τοῦτα τά ἔκαμε διά τίν δική μας σωτηρία καί μέ τά ἴδια μέσα πού μᾶς κατεπάλαισεν ὁ διάβολος, ἀκριβῶς μέ τά ἴδια τόν ἐνίκησεν ὁ Χριστός. Ἐλαβε τά ἴδια ὅπλα καί τόν κατεπολέμησε μέ αὐτά.

Πῶς, ἄκουσέ το. Ἡ Παρθένος, τό Ξύλο καί ὁ Θάνατος ἵσαν τά σύμβολα τῆς δικῆς μας ἥπτας. Παρθένος εἶναι ἡ Εὔα. Οὐδέποτε εἶχε γνωρίσει ἄνδρα, ὅταν ὑπέστη τίν ἀπάτη. Ξύλο εἶναι τό δένδρο καί Θάνατος τό ἐπιτίμιο ἐναντίον τοῦ Ἀδάμ. Εἶδες πῶς ἡ παρθένος, τό ξύλο καί ὁ θάνατος ἔγιναν τά σύμβολα τῆς ἥπτας μας;

Κοίταξε τώρα πῶς ἔγιναν αἴτια τῆς νίκης. Ἀντί τῆς Εὔας ἡ Μαρία, ἀντί τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί πονηροῦ, τό ξύλο τοῦ σταυροῦ, ἀντί τοῦ θανάτου τοῦ Ἀδάμ, ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου. Εἶδες μέ ποιά μέσα ἐνίκησε, ἐνῶ μέ τά ἴδια ἡττᾶται; Γύρω ἀπό τό δένδρο ἐπάλαισε καί ἐνίκησε τόν Ἀδάμ ὁ διάβολος;

συνέχεια στήν σελίδα 12

των αὐτοῦ, συμμιօρφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἰ πως καταντήσῃ εἰς τήν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν» (Φιλ. γ', 10-11). Αὐτό εἶναι τό μεγάλο βραβεῖο τῶν χριστιανῶν πεθαίνουν κάθε ἡμέρα ὡς πρός τήν ἀμαρτία, γιά νά ἀπολαύσουν τήν προσωπική τους ἀνάστασι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

“Ἡλιος ἀνοιξιάτικος καί ὁρθοινός ἀνατέλλει τήν εὐφρόσυνη τούτη πασχαλινή ἡμέρα. Ἡ ὥραιοτερη τῶν ἐποχῶν συμπίπτει μέ τό ἰερώτερο τῆς πίστεως πανηγύρι. Ἡ ψυχή μας ἀς ψάλη εὐφρόσυνα τόν ἀναστάσιμο ὅμνο. Κυπτάξτε πέρα μακρυά, ἐκεῖ ὅπου κάποτε ἐσείσθη ἔνας τάφος. Ἀστραφεν ἐκεῖ ὁ οὐρανός καί τό ἀνέσπερο φῶς ἀνέτειλε ἀπό τό κενό μνημεῖο. Ὁ αἰώνιος ἥλιος τοῦ φωτός, τής ἀγάπης καί τής δικαιοσύνης ἐμεσουρανοῦσε περίλαμπρος στήν Αἰώνιο Βασιλεία του. Βασιλεύει καί τώρα καί στούς αἰώνας ὁ Βασιλεύς. Καί περιμένει στούς ὑπηκόους του, πού ἐκίνησαν μιά ἡμέρα ἀπό τήν ἰερά τής Ἐκκλησίας κολυμβήθρα, γιά νά φθάσουν στά ποθητά Βασίλεια καί νά ἀναμέλψουν καί πάλιν τόν χαρούμοσυνο ὅμνο «Χριστός ἀνέστη».

Λόγος εἰς τό "Άγιον Πάσχα

συνέχεια ἀπό τὴν σελίδα 11

Γύρω ἀπό τὸν σταυρὸν ἐνίκποσε τὸν διάβολο ὁ Χριστός. Καὶ τὸ μὲν ξύλο ἔκεινο, τὸ δένδρο ἔστελνε εἰς τὸν Ἀδν, ἐνῶ τοῦτο, τὸ τοῦ σταυροῦ, ἀνεκάλει καὶ ὅσους εἶχον ὑπάγει εἰς τὸν Ἀδν. Τὸ πρῶτον ἔκρυψε τὸν ἡτημένον, ὅπως τὸν αἰχμάλωτο καὶ τὸν γυμνό, ἐνῶ τὸ δεύτερον, ἔδείκνυεν εἰς ὅλους τὸν νικητή, προσπλωμένο γυμνό ἐφ' ὑψηλοῦ σημείου. Καὶ ὁ μὲν θάνατος εἰς τὸν περίπτωσι συμπαρέσυρε καὶ τοὺς μετά τὸν Ἄδαμ, ἐνῶ τοῦ Χριστοῦ ἀνέστησε ἀληθῶς καὶ τοὺς πρό αὐτοῦ θανόντας.

«Ποῖος θά περιγράψει τὰς δυνάμεις τοῦ Κυρίου καὶ θά κάνει νά εἰσακουσθοῦν ὄλαι αἱ αἰνέσεις του;». Διά τοῦ θανάτου ἐγίναμε ἀθάνατοι, ἀνέστημεν ἀπό τὸν πτῶσιν καὶ ἀπό νικημένοι κατέστημεν νικηταί. Αὐτά εἶναι τὰ κατορθώματα τοῦ σταυροῦ, αὐτά εἶναι ἡ μεγίστη ἀπόδειξη τῆς ἀναστάσεως.

Σήμερον οκτωριῶν οἱ ἄγγελοι καὶ ὄλαι αἱ δυνάμεις τοῦ οὐρανοῦ ἀγάλλονται εὔχαριστούμενοι διά τὴν κοινὴν σωτηρία τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ἄν διά τὸν μετάνοια καὶ ἐνός ἀμαρτωλοῦ γίνεται χαρά εἰς τὸν οὐρανό καὶ τὸν γῆν, πολὺ περισσότερο συμβαίνει τοῦτο διά τὴν σωτηρία τῆς οἰκουμένης.

Σήμερον ὁ Χριστός ἡλευθέρωσε τὸν ἀνθρωπίνην φύσι ἀπό τὸν τυραννία τοῦ διαβόλου καὶ τὸν ἐπανέφερεν εἰς τὸν προπογουμένην τῆς εὐγένεια. Ὅταν λοιπόν ἵδω τὸν ἀρχικὴν μου καταβολὴν οὕτω νά νικᾶ τὸν θάνατον, δέν φοβοῦμαι πλέον, δέν ἀπεχθάνομαι τὸν πόλεμο, οὕτε κάμπτομαι διά τὴν ἀδυναμία μου, ἀλλά αἰσθάνομαι τὸν θεία δύναμι σύμμαχόν μου εἰς τὸ μέλλον. Ἐκεῖνος πού θά κατανικήσει τὸν τυραννία τοῦ θανάτου καὶ θά μπορέσει νά ἀχροστεύσει τὴν δύναμι του, τί νομίζετε, δέν θά κάνει τὸ πᾶν διά τοὺς συνανθρώπους του, τῶν ὅποιών τὸν μορφήν ἐδέχθη ὁ Χριστός νά λάβει λόγω τῆς μεγάλης του φιλανθρωπίας καὶ νά πολεμήσει ὑπό τὴν ἀνθρωπίνην μορφή τὸν διάβολο;

Σήμερον ἡ σύναξις τῶν ἀγγέλων καὶ ὁ χορός ὄλων τῶν οὐρανίων δυνάμεων ἀγάλλονται διά τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Σκέψου, λοιπόν, ἀγαπητέ, τὸ μέγεθος τῆς χαρᾶς, ἀφοῦ καὶ αἱ οὐράνιαι δυνάμεις συνεορτάζομεν μέν ἡμᾶς καὶ χαίρουν ἐπίσης διά τὰ ἴδικά μας ἀγαθά. Ἄν καὶ εἶναι ἴδική μας ἡ χάρις πού μᾶς παρεχώρησε ὁ Χριστός, ἐν τούτοις εἶναι καὶ ἴδική των ἡ εὔχαριστη. Διά τοῦτο δέν ἐντρέπονται νά συνεορτάζουν μαζί μας.

Ἄλλα τί λέγω, ὅτι, μόνον οἱ σύνδουλοί μας δέν ἐντρέπονται νά συνεορτάζουν; Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος αὐτῶν, ἀλλά καὶ ἡμῶν, δέν ἐντρέπεται νά συνεορτάζει μαζί μας. Ἄλλα διατί εἴπον δέν ἐντρέπεται; «Οχι μόνον δέν ἐντρέπεται, ἀλλά καὶ τὸ ἐπιθυμεῖ. Ἀπό ποῦ τεκμαίρεται αὐτό;

«Ἀκουσέ τὸν τί λέγει: «Ἐπεθύμησα σφοδρῶς νά φάγω μαζί σας τοῦτο τὸ Πάσχα». Δηλαδή ἀφοῦ ἐπεθύμησε νά φάγει, αὐτό σημαίνει καὶ νά συνεορτάσει. «Οταν δεῖς ὅχι μόνον τοὺς ἀγγέλους καὶ τὸν σύναξι ὄλων τῶν οὐρανίων δυνά-

**ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ
κατὰ τὸν Ἐσπερινὸν τῆς Ἀποκαθηλώσεως
ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΥ
ἀντὶ Κηρύγματος
μετὰ τὸν Ἀπόστολον καὶ πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου**

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Ἐσταυρωμένε Ιησοῦ Χριστέ,

Ίδοὺ καὶ πάλιν ἐνώπιόν σου, ἵδοὺ ἡμεῖς τὰ τέκνα σου καὶ ὁ λαός σου, οἱ Ἐλληνες Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἐν μέσῳ τῆς ὀρθοδόξου χριστιανωσύνης τοῦ κόσμου μὲ βαρεῖαν τὴν καρδίαν ἐκ τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν παθημάτων ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ἀπορρίπτομεν ἐν τούτοις τὴν μέρι-

συνέχεια στήν σελίδα 14

μεων, ἄλλα καὶ αὐτόν τόν Κύριο τῶν ἀγγέλων νά συνεορτάζει μαζί μας, τί σοῦ ἀπομένει διά νά εὐφρανθεῖς; Λοιπόν, ἂς μή εἶναι κανείς κατηφής σήμερον λόγω πενίας. Ἡ ἔορτί εἶναι πνευματική...

Ἄσ ἔορτάσωμε, λοιπόν, τίν ἔορτί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἀνέστη καὶ μαζί του συνανέστησε τίν οίκουμένη. Καί αὐτός μέν ἀνέστη θραύσας τά δεσμά τοῦ θανάτου, ἡμᾶς δέ ἀνέστησε συντρίψας τάς ἀλυσίδας τῶν ἀμαρτιῶν μας. Ὁ Ἄδαμ ἡμάρτησε καὶ ἀπέθανεν. Ὁ Χριστός δέν ἡμάρτησε καὶ ἀπέθανε. Καινοφανές καὶ παράδοξο. Ὁ πρώτος ἡμάρτησε καὶ ἀπέθανε. Ὁ δεύτερος δέν ἡμάρτησε, ἄλλα ἀπέθανε. Διά ποιὸν λόγο καὶ διαιτί; Διά νά μπορέσει ὁ ἀμαρτίσας καὶ ἀποθανῶν νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό τά δεσμά τοῦ θανάτου μέσω τοῦ μή ἀμαρτήσαντος καὶ ἀποθανόντος.

Ἐτοι πολλάκις γίνεται καὶ εἰς τάς περιπτώσεις ὅσων ὄφείλουν χρήματα. Ὁφείλει κάποιος εἰς κάποιον ἀργύρια, δέν ἔχει νά τά καταβάλει καὶ ἔνεκα τούτου φυλακίζεται. Ἐvas ἄλλος πού δέν ὄφείλει καὶ πού ἡμπορεῖ νά τά καταβάλει, τά καταθέτει καὶ ἀπολύεται ὁ ύπόλογος.

Τό ἵδιο ἔγινε καὶ εἰς τήν περίπτωσι τοῦ Ἄδαμ καὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὡφειλε ὁ Ἄδαμ τόν θάνατον καὶ ἐκρατεῖτο ὑπό τοῦ διαβόλου. Ὁ Χριστός οὔτε ὥφειλε, οὔτε ἐκρατεῖτο. Ἡλθε ὅμως καὶ κατέβαλε τόν θάνατον ὑπέρ τοῦ κρατουμένου, προκειμένου νά τόν ἀπολύσει ἀπό τά δεσμά τοῦ θανάτου.

Εἶδες τό κατόρθωμα τῆς Ἀναστάσεως; Εἶδες τήν φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου; Εἶδες μέγεθος φροντίδος; Λοιπόν, ἂς μή γινώμεθα ἀγνώμονες δι' αὐτόν τόν οὕτως εὐεργείσαντα ἡμᾶς, μήτε, ἐπειδή ἐπέρασε ἡ νηστεία, νά καταστῶμεν ἀμελέστεροι. Ἀντιθέτως, τώρα παρά ποτέ, ἂς ἐπιμελούμεθα περισσότερον τήν ψυχή μας, διά νά μή γίνεται ἀσθενεστέρα, δταν εύχαριστῶμεν τήν σάρκα μας, πρᾶγμα πού ὄμοιάζει μέ τό νά περιποιούμεθα τήν δούλη καὶ νά παραμελῶμεν τήν δέσποινα.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ

συνέχεια ἀπό τήν σελίδα 13

μναν τοῦ βίου καὶ βηματίζομεν ἐνώπιον τοῦ μαρτυρίου σου καὶ τοῦ **Σταυροῦ** σου.

Σοῦ ἀπευθύνομεν, ἀντὶ λόγου ὁρτοφικοῦ, ταύτην τὴν προσευχήν.

Σὲ ἀντικρύζομεν σήμερον ἐπὶ τοῦ **Σταυροῦ** καθηλωμένον, ἀκανθοστεφανούμενον, γυμνόν, αἱμόφυρτον καὶ ἀπανθρώπως ἐμπαιζόμενον. Θαυμάζομεν τὸ μυστήριον τῆς **Θείας Οἰκονομίας** σου.

Κύριε, κατέκρινάν **Σε** οἱ **Ιουδαῖοι**, θανάτῳ, τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων οἱ τὴν ἐρυθρὰν ὁρβδῷ πεζεύσαντες, σταυρῷ **Σε** προσήλωσαν καὶ οἱ ἐκ πέτρας μέλι θηλάσαντες, χολήν **Σοι** προσήνεγκαν ἀλλ’ ἐκὼν ὑπέμεινας, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃς τῆς δουλείας τοῦ ἔχθροῦ.

Κύριε, ὁ **Πέτρος** ὁδυρόμενος ἐβόά· τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς· εἴπα γὰρ φυλάξαι τὴν πίστιν **Οἰκτίζομον** καὶ οὐκ ἐφύλαξα· καὶ ἡμῶν τὴν μετάνοιαν, οὕτω δέξαι καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Πρὸ τοῦ τιμίου **Σταυροῦ**, στρατιωτῶν ἐμπαιζόντων **Σε**, **Κύριε**, αἱ νοεραὶ στρατιαὶ κατεπλήσσοντο· ἀνεδήσω γάρ στέφανον ὕβρεως, ὁ τὴν γῆν ζωγραφῆσας τοῖς ἄνθεσι, καὶ τὴν χλαῖναν χλευαζόμενος ἐφόρεσας, ὁ νεφέλαις περιβάλλων τὸ στερέωμα· τοιαύτη γὰρ οἰκονομία, ἐγνώσθη σου ἡ εὐσπλαγχνία σου, **Χριστέ**.

Καὶ ἡ κατατεθλιμμένη **Μητέρα** σου, ἡ μάνα ὅλου τοῦ κόσμου θρηνεῖ, **Σὲ** τὸ σπλάγχνο της. Ὡ γλυκειά μου **Ἄνοιξη**, πολύγλυκον ἥγαπημένον μου παιδί, ποῦ χάθηκε ἡ ἀνείπωτη δύορφιά σου;

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, σήμερον, σὲ ἀτενίζομεν, **Κύριε**, ὡς ταπεινοὶ καὶ ἀνάξιοι δοῦλοι σου. Ἐπιστρατεύοντες ὅλας τὰς τῶν ψυχῶν μας δυνάμεις σὲ παρακαλοῦμεν καὶ σὲ ἰκετεύομεν.

Δέξαι τὴν λατρείαν ἡμῶν καὶ τὴν μετάνοιάν μας. Ἀκουσον τῶν ψυχῶν μας τοὺς στεναγμούς. Εὐσπλαγχνίσθητι ἐπὶ τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας ἡμῶν. Δέξαι τῶν προσευχῶν ἡμῶν τοὺς ὕμνους. Ἐξαπόστειλον τὰ ἐλέη σου καὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐφ’ ἡμᾶς.

Ἡ ἄφατος φιλανθρωπία σου καὶ τὸ ἄπειρον τοῦ ἐλέους σου, **Σὲ** ὧδήγησαν ἐπὶ τοῦ **Σταυροῦ** διὰ τὴν ἴδιαν μας σωτηρίαν. Ἐταπεινώθης, ἔπαθες καὶ ἐσταυρώθης δι’ ἡμᾶς τὰ τέκνα σου. Οὕτως ἥνοιξας τὰς πύλας τῆς **Καινῆς** σου **Διαθήκης** καὶ τοῦ **Παραδείσου**. Μᾶς ἀφῆκες τὰ πνευματικὰ ὅπλα, τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, διὰ νὰ εὐαρεστήσωμεν εἰς **Σὲ** καὶ νὰ **Σὲ** καταστήσωμεν **Βασιλέα** ἵστοιν ἐντὸς τῶν καρδιῶν ἡμῶν.

Ἄλλ’ ἡμεῖς, **Κύριε**, σφάλλομεν καὶ ἀστατοῦμεν. Ἀμαρτάνομεν, προκαλοῦμεν καὶ ἀσχημονοῦμεν. Ἐπίβλεψον ἐφ’ ἡμᾶς, συγχώρησον ἡμῖν καὶ φώτισον ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους **Ἐλληνας** καὶ πάντας τοὺς λαοὺς τῆς **Γῆς**. Ἰδοὺ δὲ καὶ οἱ πόλεμοι καὶ ἡ βία μακρὰν καὶ ἐγγὺς συγκλονίζουν τοὺς λαούς. Καὶ πρὸ τῶν θυρῶν μας αἱ ἀκοαὶ καὶ ἀπειλαὶ ἀναταραχῶν ὅπλων. Καὶ πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν μας αἱ οἰμωγαί, οἱ θρῆνοι, οἱ κλαυθμοὶ καὶ τὰ δάκρυα τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου. **Σύ**,

Κύριε, γνωρίζεις ότι ό πόλεμος και πᾶσαι αἱ συγκρούσεις εἶναι θάνατος, αἴμα, πληγή, καταστροφή, πεῖνα και δυστυχία. Παῦσον τὴν ὁρμὴν τοῦ πολέμου. Φώτισον τὸν νοῦν τῶν ἰσχυρῶν και ἐπηρημένων. Ἐνίσχυσον τοὺς ὁρθοδόξους ἀδελφούς μας και πάντας τοὺς χριστιανοὺς τὴν ὥραν ταύτην τῆς δοκιμασίας των, παρηγόρησον τὸν πρόσφυγας ἄπαντας μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν, καθὼς και τοὺς μετανάστας, θρέψον αὐτοὺς και εἰς τὰς ἑστίας των ἐπανάγαγε. Φύλαξον, **Κύριε**, τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ τὴν δίνην και τὴν συμφορὰν τοῦ πολέμου. Εἰς τὴν **Μακεδονίαν** μας, εἰς τὴν **Θράκην** μας, εἰς τὰ νησιά μας τοῦ **Αιγαίου**, εἰς τὴν **Κύπρον** και πᾶσι τοῖς λαοῖς τὴν ἀσφάλειαν και τὴν εἰρήνην σου δώροησαι.

Σύ, **Κύριε**, παρέδωκας ἡμῖν τὸν μέγαν θησαυρόν, τὴν ἄγιαν Ἐκκλησίαν, ἣν περιεποιήσω διὰ τοῦ ἴδιου σου ἅματος. Αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν σου ἀσάλευτον στήριξον εἰς τοὺς αἰῶνας. Αὐτὴ εἶναι ἡ χαρά, ἡ ἐλπίς, ἡ εἰρήνη και ἡ προσδοκία τοῦ Οὐρανοῦ. Ἀνάδειξον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίμνην, ποιμένας και διδασκάλους ἐμφορουμένους ὑπὸ θείου ζήλου. Ἐμπνευσον εἰς τοὺς λαούς σου τὴν εὐσέβειαν και τὴν πατροπαράδοτον πίστιν. Χάρισαι εἰς τοὺς ἀρχοντας ἡμῶν φωτισμόν, σύνεσιν και ὅμονοιαν. Φύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἀπὸ τοῦ αἰφνιδίου θανάτου και ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Προστάτευσον τὴν νεότητα ἐκ τῶν θανατηφόρων κινδύνων, τῶν ἀποτροπαίων μαστίγων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ἐκ τῶν ναρκωτικῶν, τοῦ ἀλκοολισμοῦ και τῶν τροχαίων δυστυχημάτων. Ἐνίσχυσον τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν τοὺς δοκιμαζομένους ὑπὸ χρονίων νοσημάτων, και τοὺς ἐν φυλακαῖς ὅντας παρηγόρησον.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ θραῦσον τὰ δεσμὰ τῆς ἀμαρτίας, ἀπάλλαξον ἡμᾶς τῆς αἰωνίου κολάσεως και συνανάστησον ἡμᾶς τῇ λαμπροφόρῳ Ἀναστάσει σου, ὁδηγῶν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ὁδούς ἀγάπης, προσφορᾶς, ἀναψυχῆς και σωτηρίας, και ἐν οὐρανῷ εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα. Δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου **Κύριε** και **Δέσποτα** τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ,

Τὸ ἄχροντόν σου **Σῶμα**, ἀποκαθηλούμενον τοῦ **Σταυροῦ**, θὰ ἐναποτεθῇ εἰς τὸν πανάγιον **Τάφον**. Τοῦτον τὸν **Τάφον** θὰ διάνωμεν οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ διὰ τῶν ἡμετέρων δακρύων και τῶν μυροβόλων ἀνθέων τῆς **Ἀνοίξεως**. Οἱ τριγμοὶ τοῦ μνημείου σου, μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ συνταράξουν τοὺς πολεμίους σου, αἱ ἀστραπαὶ ἐκ τοῦ φωτοφόρου προσώπου σου θὰ τυφλώσουν τοὺς φύλακας και οἱ Ἀγγελοι θὰ ἔξαγγείλουν εἰς **Οὐρανὸν** και **Γῆν** τὸν θρίαμβον τῆς **Ἀναστάσεως** σου.

Ταῦτα τὰ θαυμαστὰ γεγονότα, τὴν **Σταύρωσιν**, τὴν ἑκούσιον **Ταφὴν** και τὴν λαμπρὰν **Ἀνάστασιν**, ἀξιώσε μας Ἐσταυρωμένε **Ἰησοῦ Χριστέ**, και κατὰ τοῦτο τὸ πνευματέμφιορον **Πάσχα**, ἵνα βιώσωμεν ὡς ἀστειρεύτους πηγὰς αἰωνίων λυτρωτικῶν δωρεῶν δι' ἓνα ἐμπρόποντα ἐπίγειον βίον, ἀνεπίληπτον, ὅσιον, μεστὸν ἔργων ἀγαθῶν και τῆς **Οὐρανίου** ζωῆς κληρονόμους κατάστησον πάντας ἡμᾶς· ἀμήν. Γένοιτο.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΙΕΡΕΩΣ

✚ Πρωτοπρεσβύτερος Στέφανος Άνδρουλάκης (1935-2018) Ο μακαριστός πρωτοπρεσβύτερος Στέφανος Άνδρουλάκης του Νικολάου και της Έλένης γεννήθηκε τό 1935 στο Θραψανό Πεδιάδος Ήρακλείου. Μετά τό πέρας των ἐγκυκλίων σπουδῶν του εἰσήχθη στή Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀπό τήν ὁποία ἀπεφοίτησε τό 1975. Νυμφεύθηκε τήν Κορνηλία Χουδετσανάκη, μέ τήν ὁποία ἀπέκτησαν τρία τέκνα. Διάκονος χειροτονήθηκε τήν 11η Ιουνίου 1964 καὶ προεσβύτερος τήν 22α Ιουλίου τοῦ ἴδιου ἔτους ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης Εὐγένιο. Υπηρέτησε ὡς προεσβύτερος στήν Ιερά Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης κατά τά ἔτη 1964-1970 στόν ιερό Ναό ἄγιου Βασιλείου Πεδιάδος καὶ ἀπό τόν Αὔγουστο ἔως τόν Ὁκτώβριο τοῦ 1975 στόν ιερό Ναό ἄναληψεως τοῦ Σωτῆρος Ήρακλείου, στήν δέ Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης κατά τά ἔτη 1970-Ιούλιος 1975 καὶ Νοέμβριος 1975-2005 στόν ιερό Ναό ἄγιου Προφήτου Ηλίου Πυλαίας. Ἐκοιμήθη στή Θεσσαλονίκη τήν 27η Μαρτίου 2018. Ή ἔξοδιος ἀκολουθία ἐτελέσθη τήν 28η Μαρτίου στόν ιερό Ναό ἄγιου Προφήτου Ηλίου Πυλαίας καὶ ἡ ταφή ἔλαβε χώρα στά Κομητήρια τῶν ἀγίων Θεοδώρων Πυλαίας.

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ**

- Ἐκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- Τυπογραφεῖο: “ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ” Ιασίου 1 - ΑΘΗΝΑ
- Ἀπευθύνεσθε: «ΕΥΛΟΓΙΑ» - Ιερά Μητρόπολη - Βογατσικοῦ 7
Τ.Κ. 54622 - Θεσσαλονίκη
- Η «ΕΥΛΟΓΙΑ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροσαίρετες δωρεές ἀναγγωστῶν.
- ISSN 2241-6552

Κάθε Κυριακή γίνεται ἀπευθείας μετάδοση τῆς Ἀρχιερατικῆς θείας λειτουργίας ἀπό τήν ιστοσελίδα τῆς Ι. Μ. Θεσσαλονίκης στό διαδίκτυο www.imth.gr

Συνέντευξη Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Ἀνθίμου

‘Η Ἑκκλησία γιά τό ζήτημα τῶν Σκοπίων

‘Ο Ἱεράρχης τῆς Μακεδονίας τονίζει ὅτι πρέπει νά σταματήσει ἡ διένεξη, ώστόσο ὑποστηρίζει πώς ἡ διαδικασία δέν μπορεῖ νά προχωρήσει, καθώς οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ΠΓΔΜ δέν εἶναι εἰλικρινεῖς καί ἐγείρουν συνεχῶς ἀπαιτήσεις.

ἘΝ ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΙΤΑΙ ἡ ἐπιτυχία καί τῶν δύο συλλαλητηρίων γιά τό Σκοπιανό, ώστόσο ἔγινε ἀπόπειρα νά ἐπισκιασθοῦν ἀπό τήν ὑπόθεση τοῦ σκανδάλου τῆς Novartis» ἀναφέρει σέ μιά συνέντευξη ἐφ' ὅλης τῆς ὑλῆς στό «Ἐθνος τῆς Κυριακῆς» διητροπολίτης Θεοσαλονίκης Ἀνθίμος.

Γιά τόν δήμαρχο Θεοσαλονίκης σημειώνει ὅτι εἶναι ἔνας ἀνθρωπος εὐγενικός, καλοσυνάτος, ἀλλά ἔχει μιά ἀστάθεια στήν ἐκπλήρωση αὐτῶν πού ὑπόσχεται. Μάλιστα θεωρεῖ πώς ἡ κυβέρνηση μέ νηφαλιότητα καί ὅχι μέ ἀδιαφορία ἀντιμετώπισε τή σύλληψη τῶν δύο Ἑλλήνων στρατιωτικῶν στόν Ἐβρῳ, ἀλλά στέλνει τό δικό του μήνυμα σέ ὅποιον ἐπιχειρήσει τήν αὔρεση τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας ἀπό τό Κράτος, κάνονας λόγο γιά «ἐθνικό ἐγκληματία».

Παναγιώτατε, ὑπήρξατε ἔνας ἀπό τούς βασικούς ὑποστηρικτές τοῦ συλλαλητηρίου τῆς Θεοσαλονίκης γιά τό ζήτημα τοῦ Σκοπιανοῦ. Ποιό ἦταν τό μήνυμα πού ἐστάλη μέσω τῆς συγκεντρωσης;

Τό μήνυμα ἤταν ὅτι ἡ βάση ὅλης αὐτῆς τῆς προσπάθειας στηρίχθηκε στήν ἀγάπη, τήν ἀφοσίωση καί τήν εἰλικρίνεια τῶν αἰσθημάτων πού πρέ-

πει νά ἔχουμε ἀπέναντι στήν πατρίδα μας, τήν ὅποια μᾶς παρέδωσαν οἱ πρόγονοί μας καί ἀρκετοί ἄνθρωποι πού θυσιάστηκαν γι' αὐτήν. Μέ τήν ὑπόθεση πού ἀφοροῦσε πλέον τή Μακεδονία καί μέ τίς ἀμφισβητήσεις ἡ τίς σκέψεις τῶν ἀντιδίκων ἔπειρε νά γίνει κάτι πού νά εἶναι δυναμικό καί νά ἀποκαλύψει καί τή διάθεση τοῦ λαοῦ μέ ἔναν τρόπο γνησιότητας ἀλλά καί μέ ἔνα πνεῦμα θυσίας.

“Ἄν καί στήν ἀρχή ἥμουν διστακτικός γιά τή συμμετοχή μας στό συλλαλητηρίο, ἡ τεράστια προσέλευση τοῦ κόσμου στή Λειτουργία πού ἔγινε στό Ναό τοῦ Ἅγιου Δημητρίου, μέ τήν παρουσία 13 ἀρχιερέων, δέν ἀφηνε κανένα περιθώριο. Ἡταν ἔνα μεγαλεῖο. Δέν ἀμφισβητεῖται ἡ ἐπιτυχία καί τῶν δύο συλλαλητηρίων, ώστόσο ἔγινε ἀπόπειρα νά ἐπισκιασθοῦν ἀπό τήν ὑπόθεση τοῦ σκανδάλου τῆς Novartis.

Τό Σκοπιανό εἶναι ἔνα θέμα πού χρονίζει ἐδῶ καί 25 χρόνια, «δηλητηριάζει» τίς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν ἀλλά καί γενικότερα τήν περιοχή. Βλέπετε νά ὑπάρχει λύση;

Μέ τίς τελευταῖς ἀπόψεις πού ζήτησαν καί τροποποίηση τοῦ Συντάγματος τῆς Ἑλλάδος, τό κρατίδιο αὐτό δέν μπορεῖ νά ἔχει ἀπαιτήσεις πού νά

ύπερβαίνουν τή χώρα μας, μέ τήν δόποια θά συνεργαστεῖ. Οἱ τελικές ἀποφάσεις τους ἀποδεικνύουν πώς οἱ προθέσεις τους δέν εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ κατάλληλες, ὥστε νά δόλοκληρωθεῖ αὐτή ἡ διαδικασία. Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ Ἱεράρχες εἶναι ύπέρ τῆς λύσης τοῦ ζητήματος γιά νά σταματήσει αὐτή ἡ διένεξη, καὶ θά εἶναι πράγματι ὠφέλιμη καὶ γιά τά δύο κράτη. Ὁστόσο, ἡ κλιμακωτή ἐπαύξηση νέων ἀπαιτήσεων, ὅπως ἡ τελευταία, δέν φανερώνει μιά τέτοια τάση.

‘Ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης ἔχει ταχθεῖ ἀνοικτά ἐναντίον τῶν συλλαλητηρίων, ἐνῷ ἔχει δηλώσει πώς ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ Μακεδονία εἶναι μόνο ἑλληνική καὶ τίποτε ἄλλο εἶναι κακή. Πῶς εἶναι οἱ σχέσεις σας; Σᾶς ρωτῶ γιατί οἱ ἀπόψεις ἄλλα καὶ ἡ στάση ζωῆς τοῦ κ. Μπουτάρη πολλές φορές εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετες μέ τίς δικές σας.

Εἶχαμε διαφωνήσει μαζύ ἀπαρχῆς, ὅταν ἀκόμη ἦταν ύποψή φιος, καὶ μάλιστα πολύ ἔντονα, γιατί εἶχε κάνει κάποιες προσβλητικές δηλώσεις γιά τήν Ἐκκλησία.

‘Οταν ἐξελέγη –ό λαός δύσκολα μπορεῖ νά κάνει μερικές φορές ἐπιλογές, γιατί δέν γνωρίζει τήν πραγματικότητα λόγω τῶν συνθηκῶν– ἡμασταν ύποχρεωμένοι νά ἐπικοινωνήσουμε. Ἐκεῖ, λοιπόν, ἔδειξε ἔναν ἄνθρωπο εὐγενικό, καλοσυνάτο, λίγο λαϊκιστή καὶ διατεθειμένο σέ πολλά πράγματα νά συνεργαστοῦμε γιά νά κάνουμε κάποιες καλές προσπάθειες στή Θεσσαλονίκη.

Πράγματι, ἀπό τήν ἐκλογή του καὶ

μετά δέν συγκρουστήκαμε ποτέ, ἀλλά ἔχει μιά ἀστάθεια στήν ἐκπλήρωση αὐτῶν πού ύπόσχεται. Τώρα τελευταία, τό λέω καὶ λυποῦμαι, παρακολουθῶ τήν ἐπιθετικότητα ἐναντίον του γιά μιά σειρά ζητημάτων καὶ δέν θά ἥθελα νά ἔχει μιά τέτοια μεταχείριση. Ἡ θέση πού πῆρε γιά τό Σκοπιανό ἀπορρίπτεται. Αὐτό ἦταν κάτι πού τόν ἔβλαψε πάρα πολύ. Ἐλπίζω νά ἀλλάξει ἀποψη καὶ νά μπορέσει νά συμφιλιωθεῖ μέ τόν δῆμο.

Μετά τήν ἀπόφαση τοῦ ύπουργοῦ Παιδείας νά ἀλλάξει τό καταστατικό λειτουργίας τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας Τήνου, πολλοί Ἱεράρχες ύπονόησαν ὅτι ἔγινε τό πρῶτο βῆμα γιά ἔναν μελλοντικό διαχωρισμό Ἐκκλησίας - Πολιτείας. Ποιά εἶναι ἡ ἀποψή σας;

Μέ ἀπολύτως αὐθαίρετο καὶ ἀσεβῆ ἐν προκειμένῳ τρόπο ἔγινε ὅ,τι ἔγινε. Εἶναι μιά τάση πού ἀν ἐπεκταθεῖ θά δημιουργήσει μεγάλο σχίσμα στόν ἑλληνικό λαό καὶ αὐτήν τή στιγμή οἱ ‘Ἐλληνες δέν πρέπει νά εἴμαστε χωρισμένοι μεταξύ μας, ἀλλά πάντα ἐνωμένοι.

Τή λύση τοῦ Προσκυνήματος τῆς Τήνου τή βρῆκε ἡ Πολιτεία μέ μιά ἄλλη κυβέρνηση, μέ τή συνεργασία τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τά πράγματα ἦταν ἡσυχα. Τοπικοί παράγοντες τοῦ νησιοῦ ἥθελαν νά ἀρθεῖ τό προηγούμενο καθεστώς, δηλαδή νά συμμετέχουν στά ἔσοδα καὶ στά ἔξοδα, κάτι πού ντρέπομαι ἀκόμη καὶ νά τό ἀκούω, καὶ «ξαναφύτρωσε» ἔνα στοιχεῖο διαφωνίας τῆς Ἐκκλησίας μέ τήν Πολιτεία. ‘Οχι ὅμως στό ἐπίπεδο ὅτι αὐτό εἶναι ἀπαρχή ἢ

ένδειξη διαχωρισμοῦ στίς σχέσεις μας. Εἶναι βέβαιον ὅτι θά ύπαρξουν κυβερνήσεις πού θά ἔχουν ἀπόλυτη καί ἔκαθαρισμένη γνώμη πώς πρέπει νά κρατηθεῖ αὐτή ἡ ἴσορροπία. Ἐκκλησίας καί Πολιτείας πρός τό συμφέρον τῆς πατρίδας μας. Αὐτός πού θά ἐπιχειρήσει τήν αἵρεση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπό τό Κράτος θά εἶναι «έθνικός ἐγκληματίας».

Τό Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης εἶχε ἀνακοινώσει τήν ἀγόρευσή σας σέ ἐπίτιμο διδάκτορα, ἀλλά μέ ἔξωθεν πιέσεις αὐτό δέν πραγματοποιήθηκε. Νιώθετε πικρία γιά ὅλη αὐτήν τήν ἰστορία;

Ἡ ὑπόθεση τῆς ματαύωσης ἦταν καθαρά κομματική. Ἀλήθεια, ποιόν θά στενοχωροῦσε ἡ θά ἔβλαπτε ἂν ἔνας μητροπολίτης ἔπαιρνε μιά τιμητική διάκονη, ὅταν μάλιστα ἡ Σχολή Θεολογίας ἔχει ἄμεση σχέση μέ τήν Ἐκκλησία μας; Ποτέ δέν ξήτησα κάτι τέτοιο. Ἀνησυχήσε ὁ πρύτανης καί δύο ἡμέρες πρὸιν ἀπό τήν ἐκδήλωση ἥρθε καί μέ παρακάλεσε νά τό ἀναβάλουμε γιά νά μήν ὑπάρχει κάποιο θέμα καί στενοχωρηθοῦμε ἡ ἐκτεθοῦμε. Δέν πικράθηκα γι' αὐτό, ἀλλά γιά τό ἐπίπεδο πού ἔχει φτάσει ὁ κομματισμός στήν πατρίδα μας. Μέσα στήν ψυχή μου, ἀπό τά παιδικά μου χρόνια, τότε πού ἡ μητέρα μου ἦταν δασκάλα τοῦ Ἀρσακείου, στόν Πύργο Ἡλείας, μᾶς εἶχε ἐμφυσήσει τήν ἀγάπη γιά τήν πατρίδα. Ἐχω ἀποθέματα ἀγάπης καί ἀφοσίωσης, πρῶτα γιά τήν Ἐκκλησία καί τή χριστιανική πίστη μας καί ἔπειτα γιά τήν πατρίδα μας σέ ὅλα τά ἐπίπεδα. Ἄν μερικοί ἀσχημονοῦν ἔχουν τήν εὐθύνη τους.

Ἡ σύλληψη τῶν δύο Ἐλλήνων στρατιωτικῶν στόν Ἐβρο προστέθηκε σέ μιά σειρά ἔντονων ἐπεισοδίων πού ἔχουν δξύνει τίς σχέσεις μας μέ τή σύμμαχό μας στό NATO Τουρκία. Ἡ ἔνταση αὐτή αυξάνεται διαρκῶς ἀπό τή ρητορική τῶν πολιτικῶν τῆς γείτονος χώρας. Θεωρεῖτε ὅτι εἶναι ὑπαρκτός ὁ κίνδυνος ἐνός «ἀτυχήματος» πού μπορεῖ νά ὀδηγήσει σέ ἀνεξέλεγκτες καταστάσεις;

Ἡ κυβέρνηση μέ νηφαλιότητα καί ὅχι μέ ἀδιαφορία ἀντιμετώπισε τό θέμα. Ἡ πράξη τῶν Τούρκων εἶναι μηκόψυχη. Ὡστόσο ἔχω τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ Τουρκία δέν θέλει κάτι παραπάνω ἀπ' ὅ,τι ἔχει γίνει μέχρι τώρα. Εἶναι δύσκολο ἐπειδή αὐτός εἶναι δυσάρεστος χρόνος γιά τούς δύο συλληφθέντες καί τίς οἰκογένειές τους, ἀλλά θά κάνουμε ὑπομονή γιά νά φέρουμε τά παιδιά μας πίσω στήν πατρίδα.

Πολλοί συμπολίτες μας σᾶς κατηγοροῦν ὅτι ἡ ρητορική σας, πολλές φορές, προσομοιάζει μέ αὐτήν τῆς Χρυσῆς Αὔγης. Μάλιστα πέρνσι τόν Μάρτιο εἶχατε κατ' ἵδιαν συνάντηση μέ τόν ἀρχηγό της καί τή σύζυγό του. Δέν σᾶς ἔχει προβληματίσει ὅτι ὁ συγκεκριμένος ἄνθρωπος καί ἡ ὁργάνωση πού ἐκπροσωπεῖ καί διοικεῖ διώκεται ώς ἐγκληματική ὁργάνωση; Ὁ κ. Μιχαλολιᾶκος ἔχει ἀναλάβει προσωπικά τήν πολιτική εὐθύνη τῆς δολοφονίας τοῦ Παύλου Φύσσα. Τί ἀπαντᾶτε στούς ἐπικριτές σας;

Ποτέ δέν εἶχα καμία ἀποψη γι' αὐτό τό κόμμα πού νά τοῦ εἶναι χρήσιμη. Δέν ὑπάρχει ἐνέργεια πού νά δείχνει ἀνοχή ἡ προτίμηση ἡ συμφωνία σέ

αύτά πού πράττουν. Ποτέ καί μέ κανέναν.

Ἄς πάρουμε, ὅμως, τά πράγματα ἀπό τήν ἀρχή. Εἶναι Κυριακή πρωί, μετά τή Λειτουργία, καί βρίσκομαι στή Μητρόπολη. Ξαφνικά ύπαρχει μιά κινητικότητα καί μέ ἐνημερώνουν ὅτι ἔρχεται ὁ κ. Μιχαλολιάκος, ἐν ἀγνοίᾳ μας. Ἐμφανίζονται ὁ ἴδιος, ἡ σύζυγός του, ἡ ἀδελφή τῆς συζύγου του, ἄλλο ἕνα πρόσωπο καί ἀπέξω οἱ ἀστυνομικοί πού τόν φυλᾶνε καί περιμένουν στίς σκάλες. Αἰφνιδιαστήκαμε.

Μήν ξεχνᾶτε πώς εῖμαι ἐπίσκοπος, δέν εῖμαι τῆς Ἀστυνομίας ἡ τῆς Χωροφυλακῆς. Συζητήσαμε κάποια θέματα πού δέν εἶχαν καμία σχέση μέ τήν πολιτική καί ὅταν τελείωσαν μοῦ ζήτησαν νά βγάλουμε μία φωτογραφία. Δέν μποροῦσα νά καταλάβω τότε ὅτι αὐτό θά ἦταν τόσο σοβαρό. Τήν ἐπόμενη μέρα ὁ πρωθυπουργός ταξίδευε στήν Εύρωπη γιά σοβαρά ζητήματα τῆς χώρας καί κάποιος πού ἦταν στήν ἀποστολή τοῦ ἔδειξε τή φωτογραφία μας μέ τόν κ. Μιχαλολιάκο καί τοῦ εἶπε: «κοιτάξτε ἐδῶ τούς φίλους σας...». Αὐτό μέ λύπησε πολύ ὅταν τό ἔμαθα. Ἐπειδή εἶχα ἔνα σοβαρό θέμα νά ἀντιμετωπίσω στή Μητρόπολη καί ἥθελα νά ἐνημερώσω τόν κ. Πρωθυπουργό,

τοῦ ἔγραψα λοιπόν καί γι' αὐτήν τή φωτογραφία. Στούς «Ἀθλίους» τοῦ Β. Ούγκω ύπάρχει τό ἔξῆς περιστατικό. Στό κέντρο τῆς πόλης ύπηρχε τό σπίτι τοῦ ἐπισκόπου τῆς περιοχῆς καί κάποια στιγμή δέχθηκε μιά ἐπίσκεψη ἀπό ἔναν «κακοποιό», φτωχό ἄνθρωπο, τόν Γιάννη Ἀγιάννη. Πήγε ἐκεῖ, τόν κέρασε, τόν περιποιήθηκε, τόν συμβούλεψε, τόν ἀφήσε γιά λίγο μόνο του καί μετά τοῦ εὐχήθηκε νά πάει στό καλό. Φεύγοντας, ὅμως, ἐπειδή ὁ Ἀγιάννης ἦταν «κακοποιός» πήρε ἔνα ἀσημένιο κηροπήγιο, ἀλλά ὁ ἐπίσκοπος τόν εἶχε δεῖ. Ὄταν τόν συνάντησαν οἱ ἀστυνομικοί, τοῦ ἔκανον ἔρευνα καί βρήκαν τό κλοπιμαῖο. Ὁστόσο ὅταν τόν πήγαν στό σπίτι τοῦ ἐπισκόπου, ὁ ἴδιος ἀπευθυνόμενος στόν Ἀγιάννη τοῦ εἶπε «βρέ ἀνόητε, δέν σοῦ εἶπα νά τά πάρεις καί τά δύο κηροπήγια;». Γιατί, λοιπόν, ἐμεῖς δέν μποροῦμε νά δώσουμε ἔναν καφέ σέ ἔναν πολιτικό πού μπαίνει στή Βουλή τῶν Ἑλλήνων καί μιλάει; Οὔτε κι ἔγω εἶχα κάνει κάτι κακό, ἀπό τή στιγμή πού ὁ κ. Μιχαλολιάκος μπῆκε στό σπίτι μας.

Συνέντευξη στή Μαρίνα Ζιώξιον

«ΕΘΝΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ»

18 Μαρτίου 2018

’Εκκλησία, νέος Καταστατικός Χάρτης

Τοῦ Σεβ. Μητρὸς Ἀρκαδίωνος,
Καστελλίου καὶ Βιάννου κ. ΑΝΔΡΕΟΥ*

ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ (Κ.Χ.) ίδιαίτερα δὲ Σ' καὶ ΣΑ' τοῦ 1852, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔτεροι τοῦ 20^{ου} αἰώνα, περισσότερο βέβαια μέ τις τροποποιήσεις πού ἐπέβαλαν καθεστωτικές κυβερνήσεις (Παγκάλου, Μεταξᾶ, Παπαδόπουλου), ἐκφράζουν τὴ βούληση τοῦ κράτους για ἀσφυκτικό ἔλεγχο τῆς ’Εκκλησίας, σέ ἐποχές πού τὸ κράτος λειτουργεῖ μὲ συγκεντρωτικές ἢ αὐταρχικές δομές διοίκησης. Ἡ παρούσια ἐκπροσώπου τῆς ἐκάστοτε κυβέρνησης στή Διαρκῆ Ιερά Σύνοδο (ΔΙΣ), ἡ δοπία ἔπαινε μέ τὸν Κ.Χ. τοῦ 1977, καθιστοῦσε ἀπόλυτη τήν ἐπί τῆς ’Εκκλησίας πολιτειοκρατία. Ὁ ἐκδημοκρατισμός τῆς Πολιτείας ἀπελευθερώνει καὶ τήν ’Εκκλησία ἀπό τὰ κρατικά δεσμά.

Ἡ Πολιτεία ἐπιβάλλει μέ τὸν Κ.Χ. τήν κηδεμονία τῆς στήν ’Εκκλησία στό πλαίσιο τῆς κρατικιστικῆς ἀντίληψης γιά μιά χειραγωγημένη ’Εκκλησία, ἡ δοπία θά ὑπηρετεῖ τοὺς κρατικούς σκοπούς καὶ στόχους, μέ πρῶτο καὶ κυρίᾳρχο τῇ διαμόρφωσῃ καὶ διασφάλισῃ τῆς ἐθνικῆς συνείδησης, ἐθνικῆς ἐνότητας καὶ ταυτότητας. Στό ἐλληνικό καὶ στά ὑπόλοιπα βαλκανικά κράτη, οἱ ἄνθρωποι ἥταν ἀφοσιωμένοι καὶ αὐτοπροσδιορίζονταν ἀπό τή θρησκευτική τους συνείδηση. Γι' αὐτό καὶ τά πρῶτα

ἐλληνικά Συντάγματα τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 ὅριζαν ὅτι «Ἐλληνες εἰσὶ οἱ εἰς Χριστόν πιστεύοντες». Συνεπῶς, μέσα ἀπό τή χειραγώγηση τῶν ἐκκλησιαστικῶν δομῶν διοικήσεως, πρωτίστως τοῦ συνόλου τῆς Ιεραρχίας, ἀλλά καὶ τῆς ΔΙΣ, θά ἀσκεῖτο ὁ ἔλεγχος καὶ στό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα. Ὁ Κ.Χ. τοῦ 1969 ἀποτελεῖ καθ' διοκληρίαν ἐκφραση αὐτῶν τῶν στόχων καὶ ἐπιλογῶν.

Τί προέβλεπαν οἱ νέες ρυθμίσεις

Ἡ Ιεραρχία συγχλήθηκε γιά πρώτη φορά μετά τήν 21^η Ἀπριλίου 1967, τήν 1^η Μαρτίου 1969, μέ ἀφορμή τή δημοσίευση τοῦ Κ.Χ., δόπου δέν ὑπῆρχε ἀναφορά στὸν Πατριαρχικό καὶ Συνοδικό Τόμο τοῦ 1850 καὶ στήν Πατριαρχική καὶ Συνοδική Πράξη τοῦ 1928. Ἡδη, βέβαια, στό «Σύνταγμα» τοῦ 1968 εἶχε γίνει ἡ ἀντιεκκλησιολογική διάκριση τῶν Ιερῶν Κανόνων σέ δογματικούς καὶ διοικητικούς. Ἀλλωστε, ἀπό τό 1967 ἡ δικτατορία εἶχε προσπαθήσει νά ἐλέγξει τήν ’Εκκλησία μέσω τοῦ ἀντικανονικοῦ διορισμοῦ ἀριστίνδην συνόδου καὶ τοῦ παραμερισμοῦ τῆς ΔΙΣ.

Ο Κ.Χ. τοῦ 1969, θεωρητικά, θέλησε νά διαμορφώσει νέες δομές ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης μέ τή συμμετοχή

* Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρκαδίωνος, Καστελλίου καὶ Βιάννου κ. Ἀνδρέας εἶναι καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΑΠΘ καὶ πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἀνωτάτης ’Εκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Κρήτης.

λαϊκῶν. Ἡ θεσμοθέτηση τῶν συνελεύσεων (Ἐκκλησιαστικῆς, Ἐπαρχιακῆς καὶ Ἐνοριακῆς) θά μποροῦσε νά θεωρηθεῖ ρηξικέλευθη καινοτομία, ὅμως τά λαϊκά μέλη διορίζονταν ἀμεσα ἢ ἔμμεσα ὑπό τῶν κρατούντων. Ἡ βάση τῆς παραπάνω πυραμίδας τῶν συνελεύσεων, ἡ Ἐνοριακή, συγκροτεῖτο, ἐκτός ἀπό τούς ἰερεῖς καὶ τούς ἰεροφάλτες τῆς ἐνορίας, ἀπό δέκα ἔως πενήντα λαϊκούς, ἀνάλογα μέ τό πλῆθος τῆς ἐνορίας, ἐπιλεγόμενους «παρά τοῦ ἰερατικοῦ προϊσταμένου ἀπό κοινοῦ ὁριζομένου ὑπό τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως δημοδιδασκάλου».

Τήν ἐνεργό συμμετοχή τῶν λαϊκῶν συναντᾶμε στούς Γενικούς Κανονισμούς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τό 1862 καὶ στίς ἐκλογές τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας ἔως τοῦ Παρθενίου (1987) καὶ τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κύπρου ἔως τοῦ Χρυσοστόμου (1977), ἀντίστοιχα, ὅποτε ἡ κληρικολαϊκή συνέλευση ἔξελεξε τόν Ἀλεξανδρείας καὶ τόν Κύπρου.

Ο νέος Κ.Χ. τοῦ 1969, ὅπως καὶ τοῦ 1940, προέβλεπε τήν ἔκδοση κανονιστικῶν διατάξεων, κανονισμῶν. Ἔως τό 1973 ἔκδόθηκαν πενήντα κανονισμοί γιά τήν ὁργάνωση τῆς ἐσωτερικῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης.

Συνοδικές ἐπιτροπές

Ο Κ.Χ. δημιουργοῦσε δέκα συνοδικές ἐπιτροπές μεταξύ ἄλλων γιά τούς ἔξης τομεῖς: λατρεία, ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευση, μοναχισμό, διορθόδοξες - διαχριστιανικές σχέσεις, χριστιανική ἀγωγή, ποιμαντικό ἔργο. Οἱ πρόεδροι

τῶν δέκα αὐτῶν ἐπιτροπῶν ἦταν ἀρχιερεῖς, οἱ ὅποιοι, μετά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ ἀντιπροέδρου, θά συγκροτοῦσαν τή δωδεκαμελή ΔΙΣ. Οἱ πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν θά ἐκλέγονταν ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας (ΙΣΙ), μέ ἀποτέλεσμα νά καταλυόταν ὁ Πατριαρχικός καὶ Συνοδικός Τόμος τοῦ 1850, ὁ ὅποιος καθορίζει τή σύγκληση τῆς ΔΙΣ κατά τά πρεσβεῖα ἀρχιερωσύνης, ἀλλά καὶ ἡ Πατριαρχική καὶ Συνοδική Πράξη τοῦ 1928 γιά τίς Νέες Χῶρες, ἡ ὅποια ὁρίζει ὅτι στή ΔΙΣ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμμετέχουν ίσάριθμοι ἀρχιερεῖς μέ αὐτούς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδας.

Ἡ Ἱεραρχία συνῆλθε τόν Μάρτιο τοῦ 1969, ἐξέλεξε τούς προέδρους τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἀντικατέστησε τήν ἀριστίνδην σύνοδο τοῦ 1967 μέ νέα ΔΙΣ.

Ἀντιδράσεις τῶν Ἱεραρχῶν γιά τή σύνθεση τῆς νέας ΔΙΣ

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος θέλησε νά παγιώσει τή συγκρότηση τῆς ΔΙΣ ἀπό τούς δέκα ἐκλεγμένους ἀρχιερεῖς, προέδρους τῶν συνοδικῶν ἐπιτροπῶν. Τήν παραμονή τῆς συγκλήσεως τῆς δεύτερης συνεδριάσεως τῆς Ἱεραρχίας τόν Νοέμβριο τοῦ 1972 δήλωσε ὅτι «δέν πρόκειται νά ἐφαρμοστεῖ τό ὑπό τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850 καὶ τῆς Συνοδικῆς Πράξης τοῦ 1928 σύστημα συγκροτήσεως τῆς ΔΙΣ κατά τά πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης» καὶ ὅτι ὁ νέος Κ.Χ. «ἀπελευθερώνει τήν Ἐκκλησία».

Ο Φλωρίνης Αύγουστῖνος θά ἀπαντήσει στόν Ἀρχιεπίσκοπο: «Μακαριώτατε, ἀντί νά κλαῖμε, σεῖς θριαμβο-

λογεῖτε διά τό κατάντημα τῆς Ἐκκλησίας πού ὀφείλεται εἰς τὸν Νόμον 126 τοῦ 1969 τοῦ ὅποιου ὑπήρξατε ἐμπνευστής καὶ δημιουργός...».

Ἡ Ἱεραρχία παρ’ ὅλες τίς διαμαρτυρίες τελικά συγκρότησε τή νέα ΔΙΣ ἀπό τοὺς δέκα προέδρους τῶν μόνιμων συνοδικῶν ἐπιτροπῶν πού ἔξελεξε ἔπειτα ἀπό ψηφοφορία, ἀπό τὴν ὅποια ἀπεῖχαν δώδεκα ἀρχιερεῖς. Ἀρχισε νά δημιουργεῖται στὴν Ἱεραρχία μιά ἰσχυρή μερίδα ἀντίδρασης καὶ ἀμφισβήτησης στὰ τότε γενόμενα.

Οἱ Φλωρίνης Αὐγουστῖνος καὶ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος προσέφυγαν στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας καὶ ζήτησαν νά ἀκυρωθεῖ ἡ σύνθεση τῆς ΔΙΣ, διότι δέν εἶχε συγκροτηθεῖ κατά τὰ πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης καὶ κατ’ ίσομοιρίαν ἀπό τίς Μητροπόλεις τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νέων Χωρῶν.

Ο Ἱερώνυμος, μέ τὴν αἰτιολογία τῆς κόπωσης, ὑπέβαλε τὴν πρώτη παραίτησή του στὴν Ἱεραρχία τὸν Μάρτιο τοῦ 1969 ὅταν ὀλοκληρώθηκε ὁ νέος Κ.Χ. Ἡ παραίτηση δέν ἔγινε ἀποδεκτή μέ ψήφους 65, ἔναντι μιᾶς ἀποχής, τοῦ Κορινθίας Παντελεήμονος. Τῇ δεύτερῃ παραίτησή του ὑπέβαλε στίς 25 Μαρτίου 1973, ἐπικαλούμενος «ἐπιθετικές συμπεριφορές Ἱεραρχῶν» καὶ «λόγους ὑγείας».

Ἡ ἀντιπολίτευση στὸν Ἱερώνυμο καὶ οἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

Ἡ παραίτηση Ἱερώνυμου συνδέεται μέ τὴν εὐρύτερη κρίση στὴν ὅποια εἶχαν περιέλθει οἱ κρατοῦντες. Τόν Φε-

βρουάριο τοῦ 1973 οἱ φοιτητές καταλαμβάνουν τή Νομική, τὸν Ἀπρίλιο ὁ Καραμανῆς δηλώνει ἀπό τό ἔξωτερυκό ὅτι «ἡ κυβέρνηση πειραματιζομένη διαρκῶς ἀποδιοργάνωσε τή διοίκηση, τήν Ἐκκλησία καὶ τήν παιδεία ὥστε νά παρουσιάζουν τήν εἰκόνα ἐπικινδύνου ἀποσυνθέσεως» καὶ τόν Μάιο ἐκδηλώνεται τό κίνημα τοῦ Ναυτικοῦ.

Τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας, τόν Απρίλιο τοῦ 1973, ἔκανε δεκτή τήν προσφυγή τοῦ Φλωρίνης Αὐγουστίνου καὶ τοῦ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβροσίου. Ἀκύρωσε τήν ἐκλογή τῆς ΔΙΣ γιά λόγους διαδικαστικῆς νομιμότητας καὶ ὅχι κανονικότητας, μέ συνέπεια νά ἐκπέσουν ἡ ΔΙΣ καὶ τά ἄλλα διοικητικά ὅργανα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πλῆθος Ἱεραρχῶν μέ διαφορετικές ἐκκλησιολογικές ἵδεολογικές ἀφετηρίες καὶ πεποιθήσεις, μεταξύ δέ αὐτῶν καὶ ἀρχιερεῖς χειροτονηθέντες ὑπό τοῦ Ἱερωνύμου, διαμορφώνουν μιά δυναμική πλειοψηφία, στήν ὅποια συμπορεύονται ὁ Ἰωαννίνων Σεραφείμ, πού διαδέχθηκε τόν Ἱερώνυμο, μέ τόν Υδρας Ἱερόθεο, ὁ Κορινθίας Παντελέημων καὶ ὁ Κίτρους Βαρονάβας, μέ τούς Παραμυθίας Παῦλο καὶ Δρυΐνουπόλεως Σεβαστιανό. Μέ νομοθετικό διάταγμα στίς 10 Μαΐου 1973, συγκαλεῖται ἡ Ἱεραρχία γιά νά ἐκλέξει μέ ἐκλογές, ὅπως ὅριζε ὁ Κ.Χ., τούς δέκα προέδρους τῶν μόνιμων ἐπιτροπῶν πού θά συγκροτήσουν τή νέα ΔΙΣ. Ἡ Ἱεραρχία ψήφισε μέ δύο ψηφοδέλτια μέ δέκα ἀρχιερεῖς τό καθένα. Τό ἔνα του Ἀρχιεπισκόπου καταρτίστηκε κατά τόν Κ.Χ. καὶ τό ἄλλο ἦταν τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Εῖκοσι έννέα (29) ἀρχιερεῖς ψήφισαν ἀρχιεπισκοπικό ψηφοδέλτιο καί τοιάντα τρεῖς (33) τὸ «πατριαρχικό», κατά τὴν ἔκφραση τοῦ Φλωρίνης Αὐγουστίνου.

Οἱ νέοι πρόεδροι τῶν μόνιμων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν εἶχαν ἐκλεγεῖ μέτρη φιλορία δύπος προέβλεπε ὁ Κ.Χ., δῆμος στοχευμένα καί σταθμισμένα ἡ ἀντιπολίτευση ψήφισε κατά τὰ πρεσβεῖα ἀρχιερωσύνης, πέντε προέδρους ἀπό τὴν Παλαιά Έλλάδα καί πέντε ἀπό τίς Νέες Χῶρες κατά τὸν τόμο τοῦ 1850 καί τὴν Πράξη τοῦ 1928, κορυφώνοντας τὴν ἀντίθεσή της στὸν Κ.Χ., ἀλλά καί εὐρύτερα στὸ καθεστώς. Ὁ Τύπος τῆς ἐποχῆς ἀναδείκνυε καθημερινά σὲ κύριο θέμα τὴν de facto κατάλυση τοῦ Κ.Χ., γεγονός πού ἀποδυνάμωνε τοὺς κρατοῦντες, ὅχι μόνο στὴν ἐκκλησιαστική ἀλλά καί στὴν κυβερνητική ἔξουσία.

Τό ήμερολόγιο τὴν ἡμέρα πού συνέβαιναν αὐτά ἔδειχνε 10 Μαΐου 1973. Ἐντελῶς συμπτωματικά, «τυχαῖα», στὶς 10 Μαΐου 1967, οἱ δικτάτορες ἔπαινσαν τὸν Ἀθηνῶν Χρυσόστομο Α' ἀπό Ἀρχιεπίσκοπο καί ἀνέστειλαν τὴ λειτουργία τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Έλλάδος.

Ἡ προσφυγή στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἀπό προσκείμενους στὸν

Ιερώνυμο μητροπολῖτες γιά νά ἀκυρωθοῦν οἱ ἐκλογές τῶν προέδρων τῶν ἐπιτροπῶν τῆς ΔΙΣ, ἀπορρίφθηκε τὸν Νοέμβριο τοῦ 1973. Ἀκολούθησε ἡ παύση τῆς κυβερνητικῆς Μαρκεζίνη, στὸν ὅποιο ὁ Ἱερώνυμος εἶχε γνωρίσει ὅτι θά παραιτηθεῖ στὶς 31 Δεκεμβρίου, ἡ ἀνατροπή τοῦ Παπαδόπουλου καί τὸ νέο καθεστώς τοῦ Ἰωαννίδη στὶς 25 Νοεμβρίου, τό ὅποιο ὀρκίστηκε ἀπό τὸν Ἰωαννίνων Σεραφείμ. Οἱ ἔξελίξεις ὀδήγησαν τὸν Ἱερώνυμο στὴν ὀριστική παραιτηση στὶς 15 Δεκεμβρίου 1973, σηματοδοτώντας ἔτσι καί τὸ τέλος τοῦ Κ.Χ. τοῦ 1969, ὁ ὅποιος κατ' ἀκρίβεια δέν ἐφαρμόστηκε.

Μέ τὴν 3^η Συντακτική Πράξη, στὶς 9 Ιανουαρίου 1974, ἐκκλησιολογικά τεκμηριωμένη ἀπό τοὺς καθηγητές Παναγιώτη Χρήστου, Ἰωάννη Ζηζιούλα –τὸν μετέπειτα Μητροπολίτη Περιγάμου– καί Γεράσιμο Κονιδάρη καί μέ τὸ ἐκδοθέν στὴ συνέχεια Ν.Δ. 274/1974, «Περὶ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Έλλάδος καί ψυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων», ἀρχιεπίσκοπος ἔξελέγη ὁ Σεραφείμ, ὁ δέ Κ.Χ. τοῦ 1969 ἀποτελοῦσε πλέον παρελθόν.

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»
Κυριακή 11 Μαρτίου 2018

Εὐαγγελισμός - Ἐλληνισμός

*Τοῦ Ἀριστοτέλους Βαπτωρίτη
(ποιητοῦ)*

Μέ μιᾶς ἀνοίγει ὁ οὐρανός, τά σύγνεφα μεριάζονν,
οἱ κόσμοι ἐμείνανε βουβοί, παράλυτοι κοιτάζονν.
Μία φλόγα ἀστράφτει... ἀκούονται ψαλμοί καὶ μελῳδία...
Πετάει ἐν' ἄστρο... σταματᾶ ἐμπρός εἰς τή Μαρία...
«Χαῖρε τῆς λέει ἀειπάρθενε, εὐλογημένη χαῖρε!
Ο Κύριός μου εἶναι μέ σέ. Χαῖρε Μαρία, Χαῖρε!»

Ἐπέρασαν χρόνοι πολλοί... Μία μέρα σάν ἐκείνη
ἀστράφτει πάλι ὁ οὐρανός... Στήν ἔρμη της τήν αλίνη
λησμονημένη, ὀλόρφανη, χλωμή κι ἀπελπισμένη.
Τά σίδερα εἶναι ἀτάραγα, σκοτάδι ὀλόγυρά της.
Ἡ καταφρόνια, ἡ δυστυχιά σέπουν τά κόκαλά της.
Τρέμει μέ μιᾶς ἡ φυλακή καὶ διάπλατη ἡ θυρίδα
φέγγει κι ἀφήνει καί περνᾶ ἐν' ἄστρο, μίαν ἀχτίδα.
Ο Ἀγγελος ἐστάθηκε, διπλώνει τά φτερά του...

«Ξύπνα, ταράζου, μή φοβοῦ, χαῖρε, Παρθένε, χαῖρε.
Ο Κύριός μου εἶναι μέ σέ, Ἐλλάς ἀνάστα, χαῖρε».
Οἱ τοῖχοι εὐθύς σωριάζονται. Ἡ μαύρ' ἡ πεθαμένη
νοιώθει τά πόδια φτερωτά. Στή μέση της δεμένη
χτυπάει ἡ σπάθα φοβερή. Τό κάθε πάτημά της
ἀνοίγει μνῆμ' ἀχόρταγο. Ρωτᾶ γιά τά παιδιά της...
Κανείς δέν ἀποκρένεται... Βγαίνει, πετᾶ στά ὅρη...
Λιώνουν τά χιόνια δθε διαβεῖ, δθε περάσει ἡ Κόρη.

«Ξυπνᾶτε ἐσεῖς πού κοίτεστε, ξυπνᾶτε ὅσοι κοιμᾶστε,
τό θάνατο ὅσοι ἐγεύτητε, τώρα ζωή χορτάστε».

Οἱ χρόνοι φεύγουντε, πετοῦν καὶ πάντα ἐκείνη ἡ μέρα
εἶναι γραμμένο ἐκεῖ ψηλά νά λάμπει στὸν αἰθέρα
μ' ὅλα τὰ κάλλη τ' οὐρανοῦ. Στολίζεται ὅλη ἡ φύση
μέ χίλια μύρια λούλουδα γιά νά τή χαιρετήσει.

Γιορτάστε την, γιορτάστε την. Καθείς ἄς μεταλάβει
ἀπό τή χάρη τοῦ Θεοῦ. Καί σεῖς καὶ σεῖς οἱ σκλάβοι,
ὅσοι τή δάφνη στή καρδιά νά φέρετε φοβᾶστε,
ἀφορεσμένοι νᾶστε.

Eἰ καὶ ἐν τάφῳ κατῆλθες Ἀθάνατε, ἀλλὰ τοῦ Ἄδου κα-
θεῖλες τὴν δύναμιν καὶ ἀνέστης ὡς νικητής, Χριστὲ ὁ Θεός,
γνναιξὶ Μυροφόροις φθεγξάμενος, Χαίρετε, καὶ τοῖς σοῖς
Ἀποστόλοις εἰρήνην δωρούμενος, ὁ τοῖς πεσοῦσι παρέχων
ἀνάστασιν.

Κοντάκιον ἑορτῆς τοῦ Πάσχα

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ριζαρείου 1 - Χαλάνδρι - Τ.Κ. 152 33

τηλ.: 210-6814048 & 210-6850304

<http://lyk-rizar.att.sch.gr>

e-mail: lykrizar@sch.gr

Αθήνα, 27-3-2018

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ & ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 2018-2019

Η Ριζαρείος Εκκλησιαστική Σχολή, σύμφωνα με τίς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 § 1 ἐδάφιο 1ε' τοῦ ἀπό 08/05/1958 ΒΔ (Φ.Ε.Κ. 81/A/1958) «Περὶ Ὀργανισμοῦ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς Ριζαρείου Εκκλησιαστικῆς Σχολῆς», καὶ τῶν ἄρθρων 39 ἐπομ. τοῦ ἀπό 26/09/1931 ΠΔ (Φ.Ε.Κ. 352/A/1931) «Ὀργανισμός τῆς Ριζαρείου Εκκλησιαστικῆς Σχολῆς», προσκαλεῖ κατόχους ἀπολυτηρίου Γυμνασίου ὡς ύποψηφίους/ες ὑποτρόφους γιά τὴν εἰσαγωγή καὶ ἔγγραφή τους στὸν Α' τάξην τοῦ Γενικοῦ Εκκλησιαστικοῦ Λυκείου της κατά τὸ σχολικό ἔτος **2018-2019**.

Ο ἀριθμός τῶν θέσεων ὁρίζεται σὲ **τριάντα (30)** μαθητές/μαθήτριες.

Οι μαθητές/τριες εἶναι ύποχρεωμένοι/ες νά παρακολουθοῦν κανονικά τὸ ἐκπαιδευτικό πρόγραμμα καὶ τίς ἐκδηλώσεις τοῦ σχολείου καὶ κατά τίς ἀπογευματινές ὥρες.

Οι μαθητές/τριες εἶναι ύπότροφοι/ες καὶ κάθε ύποτροφία ὁρίζεται γιά ἕνα (1) ἔτος, ἐνῷ ἡ ἀνανέωσή της ἔχειται ἀπό τὴν πρόοδο καὶ τὴ διαγωγή τοῦ/της ύποτρόφου.

Η ύποτροφία δέν ἀφορᾶ σὲ παροχή χρημάτων, ἀλλά ἀθροιστικά, σὲ δωρεάν ἐκπαίδευσην, σίτιση, **διαμονή** (**μόνον ἄρρενες**), διδακτικά βιβλία, γραφική ὕλη καὶ ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Παρέχεται ἡ δυνατότητα διαμονῆς, μόνον στούς ἄρρενες, στὸ Οἰκοτροφεῖο τῆς Σχολῆς. Η διαμονή τῶν μαθητῶν δέν εἶναι ύποχρεωτική, ύπό τίς ἔξης συντρέχουσες δύο προϋποθέσεις:

α) οἱ γονεῖς ἡ κηδεμόνες τῶν ύποτρόφων νά εἶναι κάτοικοι ἡ νά διαμένουν ἐντὸς τῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς (ῆποι, Ἀθήνα, Πειραιά, Προάστεια κ.λπ.).

β) οἱ γονεῖς ἡ κηδεμόνες τῶν ύποτρόφων νά δηλώσουν ἔγγραφως, ἀφενός ὅτι δέν ἐπιθυμοῦν τὸ τέκνο τους ἡ ὁ κηδεμονεύομενος μαθητής νά διαμένει στὴ Σχολή, ἀφετέρου ὅτι ἀναλαμβάνουν πλήρως τὴν εὐθύνη μεταφορᾶς τοῦ μαθητῆ ἀπό καὶ πρὸς τὴ Σχολή, σύμφωνα μέ τὸ πρόγραμμά της.

Οι οἰκότροφοι μαθητές εἶναι ύποχρεωμένοι νά τηροῦν ἐπακριβῶς καὶ ἀπαρέγκλιτα τὸν ἐσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας τοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Σχολῆς.

Δεκτοί ως ύποψήφιοι/ες γιά ἀξιολόγηση γίνονται Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι, ἐλλη-

νικῆς ιθαγενείας, πού δέν ύπερβαίνουν τό 20ό έτος της πλικίας, κάτοχοι άπολυτηρίου όποιουδήποτε τύπου Γυμνασίου (δημοσίου, ιδιωτικοῦ της ήμεδαπῆς ή άναγνωρισμένου ίσοτιμου της ήλιοδαπῆς). Δέν μποροῦν νά είσαχθοῦν ώς έσωτερικοί οικότροφοι μαθητές ύποψήφιοι μεγαλύτεροι τοῦ 18ου έτους.

Αίτησεις συμμετοχῆς στή διαδικασία ἀξιολόγησης μποροῦν νά ύποβάλλουν μαθητές και μαθήτριες (διά τοῦ γονέα ή κηδεμόνα τους, έφόσον είναι άνηλικοι), άπό 23 Απριλίου 2018 έως και 22 Ιουνίου 2018, ώρα 14.30, κατά τίς ὥρες 9.00-14.30, στή Γραμματεία τοῦ Γενικοῦ Έκκλησιαστικοῦ Λυκείου της Ρ.Ε.Σ. (όδός Ριζάρη 1, Χαλάνδρι, Τ.Κ. 152 33), συνοδευόμενες άπό τά κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Φωτοτυπία ἐλέγχου Β' τριμήνου και άντιγραφο Απολυτηρίου Γυμνασίου, ὅταν αύτό έκδοθεῖ.

β) Σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

γ) Συστατική ἐπιστολή τοῦ ἐπιχώριου Μητροπολίτη.

δ) Πιστοποιητικό γέννησης ή φωτοτυπία ἀστυνομικῆς ταυτότητας.

ε) Ατομικό Δελτίο Υγείας έφόσον γίνει δεκτός/τή πρός φοίτηση, έως και τίνη ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ έτους.

στ) Ύπεύθυνη δήλωση ἀποδοχῆς τοῦ κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ σχολείου (διά τοῦ γονέα ή κηδεμόνα τους, έφόσον είναι άνηλικοι).

Ἡ ἀξιολόγηση-έπιλογή τῶν αἰτούντων θά πραγματοποιηθεῖ στίς ἐγκαταστάσεις τῶν Διδακτηρίων τῆς Ριζαρείου Έκκλησιαστικῆς Σχολῆς στό Χαλάνδρι, τίνη 25η Ιουνίου 2018, ήμέρα Δευτέρα (γραπτή ἔξεταση) και τίνη 26η Ιουνίου 2018, ήμέρα Τρίτη (συνέντευξη), ἐνώπιον Έπιτροπῆς.

Ἡ ἀξιολόγηση-έπιλογή βασίζεται:

1) Στή γραπτή ἔξεταση τῆς 25ης Ιουνίου στά γνωστικά ἀντικείμενα Νεοελληνικῆς Γλώσσας, Θρησκευτικῶν, Θετικῶν Έπιστημῶν (Μαθηματικά και Φυσική) τῆς διδαχθείσας ὑλῆς τῆς Γ' Γυμνασίου, ὅπως αύτή ὄριζεται ἀπό τό Υπουργεῖο Παιδείας, Ἐρευνας και Θρησκευμάτων.

2) Στή βαθμολογία τοῦ ἀπολυτηρίου τῆς Γ' Γυμνασίου και

3) Στή συνέντευξη τῆς ἀποτίμησης τῆς προσωπικότητας τοῦ/της ύποψηφίου/as, τῆς 26ης Ιουνίου.

Ἡ τελική ἀπόφαση ἐπίλογῆς τῶν ύποψηφίων λαμβάνεται ἀπό τό Πολυμελές Συμβούλιο τῆς Ριζαρείου Έκκλησιαστικῆς Σχολῆς, κατόπιν εἰσήγησης τῆς προαναφερθείσας Έπιπροπῆς, κατά φθίνουσα βαθμολογική κλίμακα, μέ βάσι τή μοριοδότηση τῶν παραμέτρων τῆς ἀξιολόγησης και τίνη ἰσοδύναμη ἐκπροσώπωση τῶν δύο φύλων.

Ἐκπρόθεσμες αἰτήσεις δέν λαμβάνονται ύπόψη.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΙΟΥΜΑΣ**

Μακεδονικό: Θά νομιμοποιήσουμε τή μαξική λεηλασία συνειδήσεων;

Toū ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΟΛΕΒΑ*

Σ τό ένδιαφέρον ίστολόγιο απίx neuseis.gr τῆς Θεσσαλονίκης διάβασα προσφάτως μία ἀποκαλυπτική ἔρευνα τοῦ δημοσιογράφου Χρήστου Νικολαΐδη γιά τήν πραγματική καταγωγή τοῦ Σκοπιανοῦ ‘Υπουργοῦ’ Ἐξωτερικῶν Νίκολα Ντιμιτρόφ. Μαθαίνουμε, λοιπόν, ὅτι ὁ Σκοπιανός ἀξιωματούχος, πού ἀγωνίζεται διεθνῶς νά πείσει περὶ τῆς ὑπάρξεως «Μακεδονικοῦ Ἐθνους», κατάγεται ἀπό τοὺς Τσάκους Ἀριδαίας καὶ τό ἐλληνικό του ὄνομα εἶναι Νικόλαος Παπαδημητρίου. Ὁ παπούς του ἦταν Ἱερεύς καὶ εἶχε ἐλληνική συνείδηση, ἐνῷ ὁ πατέρας του βρέθηκε στή Γιουγκοσλαβία τοῦ Τίτο μετά τά δραματικά γεγονότα τοῦ 1946-49.

Ο πατέρας τοῦ ‘Υπουργοῦ’ ἀλλαξε τό ὄνομά του σέ Ντιμιτρό Ντιμιτρόφ καὶ δήλωνε Βούλγαρος. Ἔγινε καθηγητής Πανεπιστημίου στά Σκόπια καὶ ἀκολουθώντας τήν προπαγάνδα τοῦ Τίτο κάποια στιγμή προσχώρησε στό τεχνητό «Μακεδονικό Ἐθνος». Ὁ Νίκολα Ντιμιτρόφ εἶναι ἡ ζωντανή ἀπόδειξη τῆς κατασκευῆς ἐνός «*έθνους*», τό δόποιο δημιουργήθηκε μέ τίς μεθόδους λεηλασίας συνειδήσεων τῶν κομμουνιστικῶν ὄλοκληρωτικῶν καθεστώτων.

Τήν διμολογία γιά τήν καταπίεση καὶ τήν κατασκευή συνειδήσεων ἐπί Τίτο ἔχει κάνει πρό μηνός καὶ ὁ Πρωθυ-

πουργός τῶν Σκοπίων Ζόραν Ζάεφ. Ἐχει παραδεχθεῖ ὅτι οἱ παπποῦδες του ἦταν Ἀλβανοί, οἱ δόποιοι ἀναγκάσθηκαν νά προσχωρήσουν βιαίως στόν «μακεδονισμό». Ὁ ἴδιος μάλιστα κατέφερε ἓνα καίριο πλῆγμα στόν μῆθο τῶν ψευδομακεδόνων λέγοντας ὅτι στήν περιοχή Πιρινή τῆς Βουλγαρίας δέν κατοικοῦν «Μακεδόνες», ἀλλά Βούλγαροι.

Καλό εἶναι νά θυμηθοῦμε ὅτι καί ὁ πρώην Πρωθυπουργός τῶν Σκοπίων Λιούπτσο Γκεοργκίεφσκι καταρρακώνει τό ψευδομακεδονικό κατασκεύασμα δηλώνοντας ὅτι εἶναι Βούλγαρος καὶ ὅχι «Μακεδόνας». Ἐπίσης ἀξίζει νά σημειώσουμε ὅτι ἀπό τό 2017 καὶ ἔξης ὅλες οἱ ἐκθέσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου γιά τήν Ἀλβανία χαρακτηρίζουν ώς Βουλγάρους τούς μουσουλμάνους Γκοράνι τῆς ΝΑ Ἀλβανίας. Οἱ Σκοπιανοί διαμαρτύρονται, διότι θέλουν νά τούς παρουσιάζουν ώς «μακεδονική» μειονότητα ἐκτός συνόρων.

Συνοψίς: Μέσα στά Σκόπια κυβερνοῦν ἄνθρωποι ἐλληνικῆς, ἀλβανικῆς καὶ βουλγαρικῆς καταγωγῆς, οἱ δόποιοι δηλώνουν «Μακεδόνες», διότι οἱ ἴδιοι ἢ οἱ γονεῖς τους πέρασαν ἀπό τήν μηχανή τοῦ κιμά, τήν ὅποια χρησιμοποίησε τό καθεστώς τοῦ Τίτο γιά νά κατασκευάσει «Μακεδόνες» καὶ γιά νά συνέχεια στήν σελίδα 38

* Ο κ. Κωνσταντίνος Χολέβας εἶναι Πολιτικός Ἐπιστήμων.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Η διημέρια των ήμερῶν τοῦ διμήνου Μαρτίου - Ἀπριλίου 2018, ἔχαρακτηρίσθηκε ἀπό τίς προβλεπόμενες τελετές τῆς Ἐκκλησίας κατά τὸν περίοδο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἕως καὶ τοῦ Παμμεγίστου Πάσχα τῶν Ὀρθοδόξων, δηλ. ἀπό 01.03.2018 - 30.04.2018.
- Ἐκτὸς ἀπό τίς Κυριακές μὲ τὸ γνωστό πνευματικό περιεχόμενό τους, οἱ Προηγιασμένες Θεῖες Λειτουργίες, τὰ Μεγάλα Ἀπόδειπνα, ὁ Μέγας Κανών τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου Κρήτης, οἱ στάσεις τῶν Χαιρετισμῶν ἐβοήθησαν τὸν ἵερο κλῆρο καὶ τὸν εὔσεβὴ λαό νὰ προσεγγίσουν τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδα, τὴν Ἀνάστασην καὶ τὴν Διακαινήσιμο περίοδο, προετοιμασμένους γιὰ τίνι ἐμβάθυνση στὸ ἵερο Μυστήριο τῆς Θείας Οἰκονομίας καὶ στὴν ἄφατο χαρά τοῦ θριάμβου τῆς Ἀναστάσεως.
- Τὴν 1η τοῦ μηνὸς Μαρτίου συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Παναγιωτάτου κ. Ἀνθίμου ἡ τρίτη κατὰ σειρά ιερατικὴ σύναξη γιὰ τὸ τρέχον ἐκκλησιαστικό ἔτος εἰς τὴν Αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
- Κατὰ τὸ διάστημα ἀπό 01.03.2018 ἕως 30.04.2018 ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμος προέστη τῶν Ἐσπερινῶν, ἐτέλεσε τίς Θεῖες Λειτουργίες καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο στούς ιερούς Ναούς: ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀγίου Θεράποντος Κ. Τούμπας, Παναγίας Χαλκέων, ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ἀγίου Δημητρίου, Παναγίας τῆς Εὐαγγελιστρίας, πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀγίων, ἀγίου Γεωργίου (Ροτόντα), ἀγίου Γεωργίου Πανοράματος καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου 40 ἐκκλησιῶν.

Μακεδονικό: Θά νομιμοποιήσουμε τὴ μαζική λεηλασία συνειδήσεων;

συνέχεια ἀπό τὴν σελίδα 37

διεκδικήσει τὴν Βόρειον Ἑλλάδα. Καθημερινά ἔχουμε ἀποκαλύψεις τοῦ ἀνθρωπίνου δράματος, τό δόποιο ἐκτυλίχθηκε κατὰ τὴν περίοδο 1944-1990 καὶ ὅδηγησε ἄλλους μὲν σὲ ἄλλαγή ἐθνικῆς ταυτότητος καὶ ἄλλους σὲ φυλακίσεις καὶ διώξεις.

Πέροιν, ὅμως, τῆς θλίψεως γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δράματα, στὴν περίπτωση τῆς Ἑλλάδος ἐμφανίζεται ὁ κίνδυνος νὰ ὑποστοῦμε πολιτιστικὴ γενοκτονία, ἀν ἀναγνωρίσουμε τὸ πλαστογραφημέ-

νο ὄνομα τοῦ κράτους καὶ τὴν ἐθνότητα τῶν ψευδομακεδόνων. Ὄταν αὐτό τὸ συνονθύλευμα πρώην Ἐλλήνων, Ἀλβανῶν, Βουλγάρων καὶ ἄλλων ὅμαδων διεκδικεῖ σήμερα τὴν κληρονομιά τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Ἀριστοτέλη, τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, τοῦ Ἁγίου Ὁρούς καὶ τῶν Μακεδόνων ἀγωνιστῶν τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ λύση εἶναι μία: Νά μήν νομιμοποιήσουμε τὴ λεηλασία συνειδήσεων καὶ τὸ τεχνητὸ «ἔθνος». K.X. 3.5.2018

- Ό Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος προέστη τῆς ἀκολουθίας τῶν Χαιρετισμῶν στήν Ὅ Υπεραγία Θεοτόκο καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖο λόγο ως ἀκολούθως: Α΄ Χαιρετισμοί τήν 23.02.2018 στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Δημητρίου. Β΄ Χαιρετισμοί τήν 09.03.2018 στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΕΣ Ὅ Αντιστρατήγου κ. Ἀλκιβιάδου Στεφανῆ, τοῦ Διοικητοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ κ. Δημητρίου Μπίκου καὶ ἄλλων ἀνωτέρων καὶ ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν. Τούς θεομπτορικούς ὕμνους ἀπέδωσε ὁ εἰδήμων χορός σπουδαστῶν τῆς ΣΣΑΣ. Δ΄ Χαιρετισμοί τήν 16.03.2018 στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Πανοράματος κατόπιν τῆς ἐκεῖ ὑποδοχῆς τοῦ ιεροῦ λειψάνου τοῦ ἀγίου Λουκᾶ τοῦ ἰατροῦ ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Ἀργολίδος. Ἀκάθιστος Ὅ μνος τήν 23.03.2018 στόν Ἱ. Ν. Παναγίας τῆς Ἀχειροποιήτου.
- Τήν 8η Μαρτίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος ἐδέχθη στά Γραφεῖα τῆς ιερᾶς Μητροπόλεως τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πράγας κ. Μιχαὴλ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Τσεχίας καὶ τούς συνοδούς του.
- Κατά τήν Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, 11η Μαρτίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος προεξῆρχε τῆς Θείας Λειτουργίας στόν ιερό Ναό ἀγίου Θεράποντος Κ. Τούμπας, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας ἐτέλεσε τήν εἰς διάκονον χειροτονία τοῦ π. Ἀλέξανδρου Νικολόϊου. Ὁ π. Ἀλέξανδρος εἶναι ἔγγαμος κληρικός καὶ θά διακονῇ στόν ιερό προσκυνηματικό Ναό τοῦ ἀγίου Δημητρίου.
- Κατά τήν Κυριακή Δ΄ Ἐβδομάδος τῶν ἀγίων Νηστειῶν, 18η Μαρτίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος προεξῆρχε τῆς Θείας Λειτουργίας στόν ιερό Ναό ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, μετά τό πέρας τῆς ὁποίας ἐτέλεσε ἀρχιερατικό μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ ἀρχιμ. Κυπριανοῦ Γλαρούδη, διατελέσαντος ιερατικοῦ προϊσταμένου τοῦ ὡς ἄνω Ναοῦ, διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Νεότητος τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλονίκης καὶ Γραμματέως τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος.
- Τό ἀπόγευμα τῆς ιδίας ἡμέρας πραγματοποιήθηκε στόν ιερό Καθεδρικό Ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας συναυλία μέ βιζαντινούς ὕμνους τῆς Μ. Ἐβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα ὑπό τόν τίτλο «Πάσχα τό Ἐλληνικόν» στήν ὁποία συμμετεῖχαν οἱ Ἀρχοντες Πρωτοψάλτες κ.κ. Χαρίλαος Ταθιαδώρος καὶ Γρηγόριος Παπαεμμανουήλ.
- Κατά τήν Κυριακή Ε΄ Ἐβδομάδος τῶν ἀγίων Νηστειῶν, 25η Μαρτίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος προεξῆρχε τῆς Θείας Λειτουργίας στόν ιερό Καθεδρικό Ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, μετά τό πέρας τῆς ὁποίας ἐτέλεσε Δοξολογία ἐπί τῇ Ἐθνικῇ Ἐπετείῳ παρουσίᾳ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.
- Ἀπό 1ης Ἀπριλίου ἕως 8ης Ἀπριλίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅ Ανθίμος προέστη στούς Ὅρθρους τῆς Μ. Ἐβδομάδος στούς ἔξης ιερούς Ναούς: Προφήτου Ἡλίού Πυλαίας, ἀγίου Ἐλευθερίου Ντεπώ, τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, Ἀναθήψεως τοῦ Κυρίου, ἀγίων Τριῶν Ιεραρχῶν, ἀγίου Δημητρίου καὶ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

- Κατά τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ, 15η Ἀπριλίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅστιμος προηῆτρε τῆς Θείας Λειτουργίας στόν ιερό Ναό ἀγίου Δημητρίου, μετά τό πέρας τῆς ὥρας ἐτέθησε ἐπιμνημόσυνη δέονση γιά τὸν πολύκλαυστο οἰκογενειάρχη Σμηναγό τῆς Πολημικῆς Ἀεροπορίας Γεώργιο Μπαλταδῶρο.
- Κατά τήν Κυριακή τῶν ἀγίων Μυροφόρων Γυναικῶν ἡ Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ἔορτάζει τήν Σύναξην πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ διαθημψάντων ἀγίων. Ἐφέτος τήν 22α Ἀπριλίου ὁ Παναγιώτατος κ. Ὅστιμος χοροστάτησε στόν Ὀρθρο καὶ στήν πανηγυρική Θεία Λειτουργία στό δύμω-
- νυμο ἐνοριακό παρεκκλήσιο τῶν Θεσσαλονικέων Ἅγιων. Πρό τῆς ἀπολύσεως ὁ Παναγιώτατος ἀπένειμε τό ὄφφικιο τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου στόν αἰδεσιμ. Οἰκονόμο π. Μιχαὴλ Κόνια, ὑπεύθυνο τοῦ ὡς ἄνω Ναοῦ καὶ Ἀναπλ. Καθηγητή τῆς Ἀνωτάτης Ἑκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης.
- Κατά τήν Κυριακή τοῦ Παραποτού, 29η Ἀπριλίου στόν ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου 40 Ἑκκλησιῶν ἐτελέσθη ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία ἀπό τήν Παναγιώτατο κ. Ὅστιμο καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Στέφανο.

*Ἄναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί. Πάσχα Κυρίου
Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωήν, καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν
Χριστὸς ὁ Θεός, ἡμᾶς διεβίβασεν, ἐπινίκιον ἔδοντας.*

Ποίημα Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ
Ἡχος α'. Ὡδὴ α'. Κανὼν Ἀναστάσεως

